

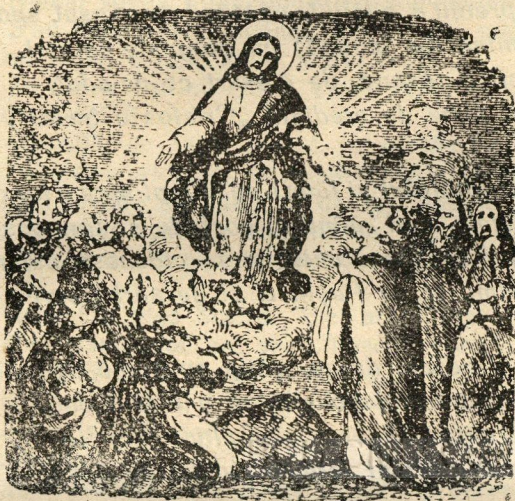

FLORI DE CRÂNG

REVISTĂ LITERARĂ — ARTISTICĂ — SOCIALĂ

Comitetul de direcție și redacție al revistei „Flori de crâng”, urează tuturor, cu ocazia sărbătorilor Sft. Paști, *Cristos a Inviat: Sănătate și noroc într'u mulți ani!*

De Paști

*Trecut-au mii de ani și încă mii vor trece
Ca creștinismu'ntreg spre cer un imn să'nnece
În imnul sfânt și drag, ce sufletele'mbie,
Și uită ca'n neant a trupului robie.*

*Acum, din cei prea mulți, ce viața-i torturează,
Acolo sus găsec c'o flacăra veghează,
Și se întorc umili, cu fața la altare;
Căci ca Isus, alt ins, m'ai suferit-a oare?!*

*Orice creștin, în drum... de ostăzi pași și poartă
Din nou 'nsufleșit, condus de-aceiași soartă.
Ca un stindard prin zări, cutreeră cuvântul;
E odihnit în „lui”, din rătăcire, gândul.*

*S'așterne pe pământ și'n oameni iarăși pace;
Sdrobiul păcătos spre El o rugă-și face,
C'acela înviat, a zis, în haina-i nouă,
Când cerul s'a deschis, — „Suflare, Pace Vouă...”*

*Că'n lume-a pătimit, să calce peste moarte,
Iertarea, de-a sădit, alături de păcate,
Ca jertfă, mai presus, cu gândul mai curat,
Cu toții să strigăm: Cristos a Inviat.*

Gelu Georgescu

Isus ca pedagog

de George Bota

Giovanni Papini spune despre Isus că este supremul paradoxist și că măreția Lui stă tocmai în această calitate. Trebuie însă o transpunere în lumea păgână, în lumea valorilor antice, pentru a înțelege marea revoluție pe care a făcut-o Isus. El răstoarnă toate valorile lumii vechi. În această lume, puterea instinctului animalic, aurul și carnea, arta și înțelepciunea rece, erau valorile cele mai puternice, în jurul cărora pulsa viața socială. A trăi conform instinctelor, conform naturii, era principiul lor de viață. Răutatea și cruzimea bestiei umane, cu toate nuanțele lor, erau firul conducător al sufletului păgân. Animalul, sub forma sa cea mai perfectă, dar totuși animal, era idealul lumii de atunci. Până și zeii lor însemnau întruchiparea instinctelor naturale.

Iar în fața deslănțuirii instinctive, pentruca societatea să poată trăi, ei au opus legile cu caracter prohibitiv. Sub formalismul legilor, ca într'o enormă cușcă de fier, trăia animalul om, stăpânul și regele tuturor animalelor. Cel mai sublim animal, — ar spune Nietzsche.

Să nu ucizi, să nu furi, să nu minți, erau poruncile legii vechi. Omul asculta de ele de frică, animalul tremura sub amenințarea legilor, dar în adâncul său rămânea tot animal.

În fața acestei lumi de răutate instinctivă apare Isus, care a înțeles că legea veche, oricât ar fi de bună, fiindcă ținea

cel puțin în frâu animalul, nu era suficientă pentru a face să apară omul deasupra animalului. Ne aducem aminte de Schopenhauer că în pesimismul său nu vedea posibilă ridicarea omului. Pentru el, sub formele civilizației superficiale, animalul trăește etern și își arată colții la orice ocazie.

Isus răstoarnă din temelie concepția păgână și deschide calea adevărată pe care avea să apară omul. Să nu ucizi! — e prea puțin. Trebuia smulsă din rădăcini buruiana crimei. Trebuia schimbată orientarea sufletească a omului. În sufletul omenesc nu trebuie să existe nici gândul, nici intenția de crimă.

Aici apare Isus ca cel mai profund pedagog și educator al lumii. El cel dintâiu și-a dat seama că forța omului nu este în instinct ci în suflet. Trebuie să moară animalul, ca să apară omul. Satana apare ca cel mai înverșunat dușman al ridicării omului. Dar satana nu este altceva decât răutatea ancestrală. Păgânii au trăit sub domnia satanei, oricare ar fi fost numele pe care ei i-l dau.

Atât de adânc înțelegător al naturii omenești a fost Isus, încât în geniala-viziune, a văzut în om o altă forță mult superioară instinctului satanic. Această forță trebuia declanșată, trebuia pusă în valoare. Legea veche, cu toată tăria prohibiției sale, nu putea doborî animalul. Felul de viață, lumea valorilor păgâne, dimpotrivă, nutriau în permanență instinctul care nu avea altă limită decât grațiile legii. Lumea mergea pe o cale greșită, un drum paralel, dar apropiat de acela al celorlalte animale.

Și atunci Isus, îndrăznește să se ridice în fața furiei ancestrale, cu riscul vieții sale, dar cu siguranța că omul nu va apare decât pe calea arătată de El. Nu legile, ci sufletul trebuia schimbat; iar sufletul omului nu putea să se schimbe decât punându-i în față valori noi, valori cu totul opuse celor păgâne. În locul cărnei, sufletul; în locul răutății și a cruzimei, iubirea și iertarea, în locul plăcerilor instinctive, plăcerile sufletești. Astfel omul, primea o nouă orientare, pornea pe calea adevărată a realizării sale. Legea

De Paști

*În noaptea Învierii, mii clopote răsună,
Surâde Adevărul, strivind ce-a fost minciună.
Se'nalță osanale, Celui ce-a lăsat sânge,
Pe crucea mântuirii, și nimeni nu mai plânge.*

*Biserice's pline, de mii de credincioși,
Copii cu luminițe și ochii somnoroși
Veni'au să se'nchine, iar rugăciunea lor,
Cu fumul de tămâe, se'nalț la Creator.*

*Iar preoții'n odăjdii, cântând cu glasul spart
„Lumină din lumină” cu dragoste împart.
Biserica răsună, de glasuri ce de-odat,
Strig pline de credință „Cristos a înviat”.*

*În zori bătrâni și tineri, se'ndrept spre a lor case
Căsuțele sunt mândre, cochete și frumoase.
Sunt mesele'ncărcate, și se ciocnesc pahare,
E prima zi de Paști. E zi de sărbătoare.*

*Copiii veseli, droae, găliți cu haină nouă,
Fac clacă laolaltă și'ncep a ciocni ouă.
Unul micuț clipește; iar altu-i face semn,
Că oul cel mai tare, e oul lui de lemn.*

*În zilele de Paști, atâți se'nveselesc
Trăesc fără de grijă; dar câți din ei gândesc,
La cei uitați de soartă, ce chiar în jurul lor,
Nu gust nici bucuria, ce-o dă un oușor?*

*În aste zile sfinte, de pace și'nfrățire,
Dator e fiecare în juru-i o priorie,
S'arunce. Și acelu ce numai plâns cunoaște
Ii șteargă a lui lacrimi, să știe că e Paște.*

St. Stănescu-Buzău

veche nu avea putere educativă, ci una pur coercitivă. Ea nu putea decât să țină în frâu, dar nu să promoveze omul. Isus a știut că numai educația, o educație nouă, o educație care să transforme sufletul, mentalitatea omului avea să schimbe fața lumii.

Și fața lumii a fost schimbată; dar numai prin metodele pedagogice ale lui Christos.

Moartea*

de Alexandru Olteanu

1.

Magdalena colindă toate farmaciile din apropiere. Medicamentul prescris de doctorul casei, descoperit decurând de un medic japonez, se găsește cu multă greutate.

La începutul bulevardului Saint Michel, se întâlnește cu o veche prietenă pe care nu o mai văzuse de zece ani. Pe vremuri făcea parte din anturajul Sarrei Bernhardt.

— Ești fericită? — o întâmpină prietena.

— Sunt.

Nu mai vocea tremurândă îi trăda emoțiunea. S'au despărțit plângând. Întrebarea micului demon blond a neliniștit-o foarte mult.

— Ce a vrut să știe? Dacă sunt fericită? Dece nu ași fi?

Obosită, cu capul plecat, se pierdu în mulțime. Privirea prietenei, o urmărea ca o fantomă. Cu câtă invidie se uita la dânsa, femeia cinstită, care nu mai era obligată să suporte privirile jignitoare ale mecenaților ce mișună în jurul teatrului.

Îi veni o idee bizară. Ce ar fi fost dacă acum cincisprezece ani și-ar fi ascultat prietenele să nu părăsească scena? Astăzi, poate ar fi celebră, chiar făcând parte dintr-o categorie de oameni privilegiați de societate — cu sau fără drept — „inferiori.”

În Cartierul Latin îi eși în cale un cerșetor:

— De șase zile nu am mâncat. Ași munci, dar nu am ce.

Magdalena se oprî. O clipă crezî că cerșetorul mințe. Cum poate rezistă un om șase zile nemâncat? Dar când își reamini că viața întrece adeseori imaginația celui mai bizar poet, o muștră conștiința.

— Vino cu mine — îi spuse, și porniră spre casă.

Încă nu știa la ce i-ar fi de folos. În acest moment, însă, pricepî cea mai vitală problemă a statului modern: șomajul, despre care se scrie atât de mult în ziare.

Îl puse să cosească iarba din parcul neîngrijit, poreclindu-l:

„Cosașul . . .”

Presimțea că acest cosaș va avea un rol în viața ei.

2.

A doua zi Rimbaud se trezi voios. Înainte de masă s'a plimbat puțin prin odaie. Se îmbracă în blana destrămată, care nu i-a mai îmbrățișat forma corpului de trei ani. Deschise fereastra și ridicându-și gulerul, sorbi cu nesăț aerul parfumat al florilor de Mai.

Îngândurat se întrebă:

*) Fragment din romanul „mână de cenușă” scris în colaborare cu d-na Violette Zanné-Deliceanu.

— Dece am chemat pe editor?

Un vis rău l'a prevenit. Presimțiri negre îl frământau. Avu impresia că moartea l'a ocolit. Se simți înținerit. Dar cu toată pacea primăvara-tică din sufletul lui, umbra unei ramure încălcite, desemnă pe covorul de iarbă un semn negru de întrebare:

— „Ce va deveni Magdalena?”

Credea că și-a făcut datoria, totuși la gândul că alți bărbați se vor apropia de dânsa, căzî istovit pe un scaun.

După amiază, nimic nu i a putut clinti hotărârea de a face o plimbare în parc. Abia se târî până la aleea de trandafiri și, aplecându-se, mângâia cu prietenie fiecare floare.

În umbra platanului înflorit, strângându-i mâna, întrebă:

— Magdalena, nu ai nici-o senzație prevestitoare de rău? S'ar putea, simțindu-mă mai bine, să am o criză fatală?

Magdalena se înfioră.

— Imposibil. La vară, două-trei luni la Davos, te vor restabili complet.

— Să fie oare o simplă coincidență că chiar eri mi-am terminat romanul?

— Iar te gândești la ceva rău?

Rimbaud se îngâlbeni.

— Spune drept, omul care nu e aproape de moarte, se gândește la ea?

— Cred că toți ne gândim — răspuse Magdalena, luptând contra propriei ei presimțiri.

Rimbaud se oprî obosit.

— Nu mă părăsește gândul morții. În inima mea simt o amorțeală rece. Fără a fi laș, îmi este groază.

Prin văzduh, un stol de ciori, treceau cloncănind. Pe șosea, trăsurile ridicau nori de praf, cari se strecurau printre zăbrele, învăluind, ca într'un lînțoliu, tufișurile înverzite. La orizont soarele, glob însăngerat, apunea.

Plictisit rupse un trandafir, risipindu-i petalele:

— Vreau să-mi fac testamentul.

Ea îl privi uimită.

— Vreau să fiu pregătit — o mângâia ușor pe frunte. — Moartea este perfidă, ne surprinde când nu o așteptăm.

Apoi urmă o discuție bizară. Rimbaud întrebă, iar Magdalena răspunde.

— Îmi răspunzi?

— Răspund.

— Sincer?

— Sincer.

— Există soție care să fi fost credincioasă?

— Există.

— Tu ai fost?

Căzând la picioarele lui, Magdalena îi îmbrățișă genunchii:

— Nu mă chinu!

Rimbaud își încleștă pumnul.

— M'ai înșelat?

— Nu.

— Niciodată ?
 — Niciodată .
 — De ași muri, mi-ai părăsi numele ?
 — Pentru nimic în lume.
 Rimbaud se calmă.
 — Să-mi juri că după moarlea mea buzele tale nu vor fi atinse de alte buze.
 Magdalena abia își stăpâni sentimentul de răsvărire.

— La ce bun toate aceste întrebări ?
 El își înfrână gestul de a o strânge de gât.
 — Vorbește ori te omor ...
 — Jur ...
 — Să juri pe ce ai mai sfânt ...
 — Jur pe viața mea — șopti Magdalena, — pe primăvară, pe grădină, pe florile noastre și pe memoria mamei mele ...
 — Că ?
 — Că nu voi părăsi niciodată numele marului Rimbaud ...
 O atrase spre el, privind-o drept în ochi.
 — Iți dai seama ce sunt eu ?
 — Știu.
 — Ce ?
 — Ești omul cel mai superior ce am cunoscut în viața mea.

— Să nu uiji asta niciodată — continuă calm. — Dacă ai fi fost soția unui umil pescar din Bretania, puteai trece peste numele meu, dar voi, cari intrați în istoria omenirii îmbrățișate de oameni mari, trebuie să faceți sacrificii pentru a merita această grație divină. Văduvele noastre sunt obligate de a nu părăsi vălul ...

Magdalena cu mulfă greutate își stăpâneă lacrimile:

— Nu ași putea trăi fără tine ...
 — Devii sentimentală — o intreruse cinic Rimbaud. — Cunosc mult mai bine tainele sufletului femeiesc, ca să pot crede în aceste vorbe mari. Sunt un om sfârșit, tu încă în plină înflorire, și-mi închipui cât ai să fii de frumoasă, cernită. Vălul, chiar celor mai destrăbălate dintre voi, le dă o înfățișare de Madonă. Par'că te văd înconjurată de bărbați. Cu toate acestea trebuie să rămâi în viață. Vei trăi ca să uzi cu lacrimile tale stejarul renumelui meu, înălțat până în nori ...

Ochii mari cereau îndurare. Ca răspuns, Rimbaud cu repeziciune făcu să strălucească în razele soarelui un pumnal.

— Partea a doua din testament privește înmormântarea mea. Ca și'n roman, cu acest pumnal, cel care m'a iubit mai mult, să-mi străpungă inima. Gândul că ași putea reinvia, mă îngrozește. Cadavrul meu să fie ars. M'ai înțeles ?
 — Am înțeles.

— Iată și cheltuielile de cremațiune. — Și-i aruncă arvuna. — Am avut și grija asta. Te surprinde ? Da. Vreau să fiu ars ! Oare, ce se face cu brandafirii uscați, când cel ce ți i-a dat, nu ți mai e drag ? Se ard. Și buruienile se ard. Numai omul se îngroapă. O datină proastă ... E

Hristos a înviat !

Din 'naltul sferelor senine	Și'n veci să'nchid'a Tale căi,
Ca om în lume Te-ai lăsat,	Plătit cu-o mână de arginți..
Și cu puterile-Ți divine,	Te-au prins și'n grab au judecat
Prin moarte, moartea ai	A Tale mari „fără de legi”,
	[călcăt. Și'ntrre tâlhari Te-au condam-
... [nat
Ai pribegit în lumea largă,	Puterea-Ți 'naltă s'o deslegi,
Cuvântul Țău să'l duci la toți,	Crezând, puterile-Ți divine
Să înfrățești o lume 'ntreagă,	Că stau în vrajă de cuvânt,
Păcatul greud din noisă' scoți,	Și lumea n'o să se închine
S'adeverești ce Proorocii,	Puterei Tale din mormânt..
Prescrisu-Ți-au a Tale căi,	Și-ai pățimit pentru „blestem”
Și'n Ceruri sus să Te întorci,	Intre tâlhari crucificat,
Desăvârșit ca cel di'ntâi..	Și'n mâna Tatălui suprem,
Dar nu cu toți au înțeles	Ca om, Tu sufletul Ți-ai dat.
Cuvântul Țău biruitor,	Intunecându-se văzduhul
Și'n Tine-atunci ei au ales	În fața marilor urgii,
Pe cel mai rău răsvrățitor,	Pământul, dându-ți atunci
Și-au pus pe unul dintr'ai Țăi	[duhul,
S'opreasc'a Tale biruinți,	S'a clătinat din temeli ..

A treia zi, în zori, mormântul,
 Cu moartea frântă, ai lăsat
 Și-Apostolii au dus cuvântul:
 „Hristos din morți a înviat” !

Nicu Opreșenescu-Rîmnic

mai liniștit să știi că azi te miști, tușești și te doare inima, mâine mori, iar poimâine oameni făcarnici te plâng, te îngroapă și te dă pradă viermilor ? Nu este mai practic să fii băgat într'un cuptor, iar după zece minute să ieși o mână de cenușă ?

Magdalena își reaminti diagnosticul medicilor. Răspine cu ultima energie acest gând. Surâzând îi desmierdă capul încărunțit.

— Nu te vei îndura să părăsești pe Magdalena ta credincioasă ?

Rimbaud, îngrozit și el de cele spuse, curmă discuția ...

— Nu avea teamă. Omul nu se hofărește ușor să moară ...

3.

Rimbaud primi vizita prietenului Grisaud, secretarul Clubului Umanitarist din Paris. Acesta părea foarte turburat.

— Ce s'a întâmplat ? — îl întâmpină Rimbaud.

Grisaud a răspuns indiferent:

— Directorul revistei „Action Française” a căzut victima unui atentat.

— Cum ?

— Imprejurările în care s'a săvârșit atentatul, sunt încă necunoscute. Cu toate raziile făcute în localurile de noapte, autorul nu a fost descoperit.

— Tu ce crezi ?

— Nu știu nimic. Aseară a luat parte la o premieră a Comediei Franceze. La esire, în momentul când se urca în automobil, un tip a descărcat trei focuri de revolver asupra lui. Trei gloanțe în aceeaș tâmplă. A rămas mort pe loc. În urma ordinului ministerului de interne Clubul Umanitarist a fost sigilat. Iți închipui că noi suntem bănuții?

Rimbaud mecanic își orânduia hârtiile de pe birou.

— Sunt nebuni.

— La vestea atentatului — continuă Grisaud — studenții dela Sorbona au devastat cluburile partidului democrat. Secta cremaștilor e urmărită. Se insinuază că numai în Germania cremașiunea este legalizată, deci și noi am face propagandă germanofilă.

— Sunt mărginiți. Distrug prestigiul câștigat de Napoleon, Hugo și Rodin pentru acest popor încercat.

Urmă o tăcere apăsătoare. Cei doi prieteni se priveau nedumeriți.

Grisaud se pregăti să plece.

— Asta am avut să-ți spun. Acum trebuie să plec. Pot fi căutat în fiecare clipă. Am finit să te previn de o eventuală absență a mea. Fii atent. Sunt informat că studenții pun la cale o manifestație contra ta. Protest, contra articolului pacifist publicat decurând într'un ziar din Lyon, bănuind că tu ai fi autorul.

Rimbaud dădu cu pumnul în masă:

— Să poftească. Mai am încă atâta energie în mine să resping aceste încercări copilărești.

— Ți se reproșează că ești germanofil.

— Minciună! — strigă Rimbaud. — Oare ei urăsc mai mult, decât mine, militarismul prusac? Nu sunt germanofil, ci om. Am curajul să ilustrez prin fapte învățăturile lui Isus...

Apăru Magdalena. În privirile lor întunecate văzu că se petrece ceva grav.

— Ce vești neplăcute ai mai adus Grisaud?

Enervarea lui Rimbaud ajunsese la culme. Avu o esire care nu-l caracteriza de loc, uimind chiar și pe Grisaud.

— Le e teamă? li privesc. Cadavrul meu să fie ars la Berlin, unde cremașiunea este permisă. Dacă națiunea m'a afurisit pentru că am dorit să fiu cel mai milostiv francez, să fiu nimicil de dușmani.

Făcú un pas spre fereastră. Slăbit se clătină. Cu sprijinul Magdalenei și al lui Grisaud se așeză pe un scaun.

— Ascultăți-mă. Am fost un francez credincios. Am idolatrizat pe Napoleon. Voi știți, cât îmi iubesc poporul și țara, dar nu pot urma calea rățăcișilor. Corsicanul a spus: „Poporul francez va fi cel dintâiu în lume atâta timp, cât va ține la înălțime drapelul spiritului...” Tu îmi ești soție, soția soțiilor, iar tu îmi ești prieten, și'n ideea păcei eterne, frate și tovarăș... Cenușa mea să fie păstrată într'o urnă în ca-

mera Magdalenei ca să o ție la adăpostul oricării ispite...

Inchise ochii. În mîntea lui se perindau, ca un film, episoade istorice. Văzu pe Napoleon în retragerea dela Moscova, cu oamenii lui palizi, zdrențuiți și infometați. Zăpada învăluia într'o ultimă îmbrățișare grenaditii și caii.

Viziunile lui luau forme înspăimântătoare. Pe un cal negru spumegând, se apropiă un cazac cu figura sălbatică. Simți sulța rece și un isvor de sânge cald.

— Ah, inima.

O piatră asvârlită pe fereastră precedă urletul mulțimei:

— Trădător! Jos cu el!

Grisaud își luă pălăria.

— Au și sosit.

Și dispăru.

În pragul ușei apărú un comisar însoțit de doi studenți.

— Căutăm pe domnul Rimbaud.

El se ridică.

— Eu sunt.

— Dumniavoastră?

— Eu.

Unul dintre studenți îl întrerupse:

— Trădătorule!

Ca un ecou răsună în afară:

— Boche! Jos cu el! La Berlin pacifistul!

Cu zgomot asurzitor și a doua fereastră fu prefăcută în țandări, care se împrăștiară pe parchet.

Magdalena se repezi la comisar.

— Ce mai vreți dela el? Nu vedeți cât e de bolnav?

— Am ordin să-l arestez — răspunse iritat comisarul.

Stăpânindu-se, Rimbaud se așeză din nou pe scaun.

— Imi dați voie, domnilor? Sunt bolnav. Așa pot să discut cu dumniavoastră.

— Ce să mai discuți domnule? — îl întrerupse din nou studentul. — Nu am venit să discutăm, ci să-ți cerem socoteala.

Rimbaud încercă din nou să se ridice, dar nu puțu.

Magdalena îl îmbrățișă.

— Domnilor, nu aveți suflet?

Era atâta durere în privirea ei, încât și comisarul fu mișcat.

Rimbaud strigă:

— Dați-mi haina.

Apoi, privi la nepoștii.

— Vă stau la dispoziție, domnilor.

Magdalena protestă:

— Nu permit să mi-l luați, sau merg și eu cu el. E foarte bolnav...

Studentul o îmbrânci:

— Dacă e bolnav să nu facă pe instigatorul?

Privirea lui Rimbaud se întunecă.

— Am conștiința împăcată că am fost și sunt încă tot atât de bun francez, ca și voi.

— Când nu ai conștiință — riposă studentul — poate să fie împăcat.

— Nu dușmani, ci prieteni am atras pentru poporul nostru.

— Prin ce? — întrebă ironic studentul. — Prin prietenia arătată germanilor?

— Nu sunt prietenul nimănui, dar toți cei buni și drepți îmi sunt frați.

Huiduelile au reînceput:

— Trădător! Trădător!

Rimbaud privi lung la statuia lui Isus de pe birou. Simțea că tot ce se petrece în jurul lui, este o profanare.

— Nu am putut trăda pe nimeni, decât pe mine însumi. Vă repet: am conștiința împăcată. Dacă am vre-o vină, este că fac cecece ne-a învățat El...

Prin ușa întredeschisă întră Jaurès. Conștient de puterea ce avea, ca deputat guvernamental, provocator se adresă manifestanților:

— Despre ce e vorba aici?

Comisarul îl salută respectuos.

— Am ordin dela circumscripția X-a să l arestez.

— Motivul?

— Periculos pentru siguranța statului...

Jaurès îi dădu mâna.

— Pe răspunderea mea, părăsiți casa.

— Domnule deputat — insistă comisarul — așa am ordin.

Dar deputatul îngâmfat nu admitea contra ziceri.

— Am zis, pe răspunderea mea... Toți și-au dat seama de gravitatea momentului. Demonstrații dispărură fără să spună niciun cuvânt, iar Magdalena și Jaurès încadrară pe bolnav.

Figura acestuia trăda durerea care îi strângea inima și alta, care îi copleșa sufletul chinuit.

Jaurès, care cunoaștea sufletul omenesc nu mai negociând sentimentele și ideile altora, fu și el mișcat. Se simți ca un grec din timpurile vechi, trecând Styxul în luntrea lui Karon.

— Este prea iritat — spuse tremurând după câteva clipe de tăcere. — Ar fi prudent să chemăm doctorul.

Magdalena dădu din cap.

— Nu. Medicii îl indispun și mai mult.

Eși, revenind cu un burete îmbibat în oțet. De cheiându-i haina, apărură pieptul descarnat al tuberculosului. Il fricționă pe inimă.

Cu brațele întinse pe scaun, Rimbaud evocă un crucificat modern. Cuvinte neînțelese isvo reau printre buzele lui decolorate.

— Nu am nevoie de medic. Inima... Inima... Goniți cosașul. Mă privește cu ochii holbați. Magdalena, mi-ai promis că nu mă lași. Nu mă ajuți? Indepărtați pe demonstrații...

Magdalena scăpă buretele din mână. Făcu o sforțare să-i ridice capul rezemat pe speteaza scaunului, dar în zadar. Capul din care decenii

Intunerec

*Una după alta clipele s'afund
tot mai neguroase și mai fără țel,
rătăcesc în noaptea viselor sfărmate
navă rătăcită, fără de drapel.*

*Fulgerări sinistre, peste gânduri moarte
pare azi durerea, — sunt un rătăcit —
scoromnesc în suflet biruinți pierdute,
scurmă și agită dorul pustii.*

*Visuri prăbușite, năluciri deșarte,
șuer tot a jale — cântec risipit, --
inima sârmana, inima înfrântă,
a 'necat să bată ritmul năzuit.*

*Zodia nedreaptă, — glas înfricoșat —
și-a svârlit blestemul peste zile mii
și de'atuncea clipe, una după alta,
poart-un mort în viață, printre oameni vii...*

VASILE NETEA

a isvorât lumină, deveni cripta ideilor blestemate. Ii șterse spuma dela gură, îngrozită de petele rubinii apărute în colțul balistei imaculate.

— Au plecat.

— Au plecat — repetă Jaurès — Fii liniștit. Sunt aici și te apăr de orice.

Viziunile continuau.

— Scoateți-mi ciobul de sticlă din inimă... Inchideți ferestrele să nu mai aud huiduelile... Lăsați perdelele să nu mă vadă...

Strânse ușor mâna Magdalenei care simți că această strângere de mână e ultimul adio.

Ea căzu în genunchi.

— Nu mă părăsi, George! I se răcește mâna. Ce să fac? George, nu mă părăsi! Mă părăsești? Ia-mă cu tine!

Bolnavul deschise ochii pentru ultima oară, făcând gestul de a binecuvânta femeia îngenuchiată la picioarele lui. Buzele începură să se învinețească. Bătăile de inimă deveneau din ce în ce mai rare, iar pe buza inferioară se ivi, ca o picătură de opal, spuma prevestitoare a morții.

Magdalena își ascunse fața în mâini ca un copil inspăimântat.

— E mort — spuse impietrită.

Îngrozit, Jaurès atinse fruntea înghețată, privind în gol, îi pipăi orbita și-i închise ochii:

— A dispărut cel mai mare francez.

În pragul ușei apărură cosașul. Tăișul coasei învăluit în zdrențe, părea o păpușe rănilă.

Umil spuse:

— Am isprăvit.

Înmărmuriți, Magdalena și Jaurès simțiră că în această clipă acolo a trecut moartea,

Invierea

Preot **Dr. Patcaș Teodor**

În sacralul timp de Paști pe altarele noastre zărim portretul glorificat al lui Isus. La intuiția Lui, inima noastră se umple de bucurie. Ne împărtășim de preamărirea triumfului Său încă și atunci, dacă nu cordial am luat parte la suferința Sa. Căci doar așa ni-e debilitatea umană. Da! De suferință ne ferim pururea, iar după bucurii ne întindem cu amândouă mâinile.

Invingătorul Christos intră în cunoștința creștinătății. În mâna Sa e simbolul triumfal, Crucea; pe buza Sa, fermecătorul cuvânt divin: Nu vă temeți! Eu am biruit lumea!

Și simțim că, suntem mândri de acest triumf. Bucuria intimă se manifestă pe zețe, inimile palpită mai vehement, stropii lacrimilor de recunoștință vibrează diamantic în ochi.

Încă și natura inertă, moartă își arată bucuria. Intinerirea ei și înviorarea bulgărilor duri; vieța îmbobocitoare a pomilor, arborilor și florilor; strălucirea sburdalnescă a razelor solare de primăvară — toate ne arat că și frumoasa natură se bucură sincer de gloria Plăsmuitorului său. Din somnul iernatec se deșteaptă la vieța iarba, copacul, grădina, codrul și cu vieța lor înflori-toare ne aduc la cunoștința Invierea.

Există totuși suflete, la cari n'a intrat eficace primăvara cu junețea sa prosperă de inaugurare a Invierii. Parcă zăpadă eternă s'ar fi precipitat acolo cu monotonie-i tristă, cu rigiditatea-i morhorată. Acești oameni flegmatici procedează așa, ca și când n'ar auzi Aliluia de Paști, cum se înalță la cer doina veselă a ciocârliei cântăreață, ca și când n'ar simți adierea înviorătoare de țarină a primăverii. Către toate astea sunt indife-rinți, încât nici evenimentele zguduitoare de lume nu-i scutură din inerția lor. Cu considerare la ei e ceva superflu că a murit și a înviat Christos.

Intr'adevăr sunt și pot fi oameni, din cari au pierit complect idealurile divine, dispoziția ageră pentru adevărurile eterne? Sunt demni de compătimire! Căci unde vor găsi apoi aceștia bucurie, unde vor găsi balsam pentru videcarea boalelor lor sufletești?

Când omul închide cerul deasupra capului său și usucă artificial izvorul, nu are rază solară înviorătoare și nu are răcoritoare apă de izvor; rățăcește deșert cu rațiunea întunecată, cu sufletul torturatul de sete. E mai orfan decât cel exilat.

Priviți mutrele acelea demne de compătimit, zdrențeroase, depravate, lihnite! Ici și colo apar între voi, cari aveți pâinea cea de toate zilele și sufletul vostru să se înduioșeze de ei, când îi vedeți cum tânjesc fără domiciliu, familie, fericire, iubire. Mizeria rânjește pe buza lor veștedă de foame. Vieța prozaică poreclează cu numirea de fii ai nimănu pe atari pribegi.

Acest tablou se referă integral la aceia, cari n'au credință, n'au speranță și nu pot nici iubi. Sufletul lor este deci pe deplin gol. De trăit, încă mai trăiesc cutare vieța tânguitoare, nimicitoare; o vieța fără orice conținut real, substanță, însemnătate și mângâiere.

Imi vine să cred totuși că Christos primordiale a înviat unor atari mizerabili. Exemplul Său se relevă acestora, ca să știe cum adică menirea noastră nu-i nimicnicia. Moarte, peire; nu există. Încât și ceea ce ființează, este numai aparentă. În vieța sufletelor cu atât mai mult nu este, și nu-i permis să fie moarte și perire.

»Incredeți-vă, Eu am învins lumea!« — zice Domnul. Și în aceste cuvinte consistă garanția învingerii, spre viața noastră eternă. Puterea inamicului în învingerea lui Cristos e frântă. Ușor ni-e nouă acum să rezistăm inamicului sufletului nostru, căci El i-a zdrobit dintele veninos. De dăunat ne poate dăuna nouă, dar nu ne poate nimici. Nu se poate, ca să tânjim în sclăvie și să gemem sub jugul său greoiu.

Această cardinală cunoștință să ne împrumute putere. Așa să ne hrănim din ideea preamăritoare a Invierii. Apoi să nutrim, să întărim în ea și pe alții. Pe aceia, cari circulă printre noi cu inima debilă, cu suflet înactiv. Să vărsăm în ei credință, mângâiere, încredere tare în vieța glorioasă, triumflătoare a lui Iisus!

Deoarece nu ni-e permis s'o uităm niciodată aceia că, triumful lui Iisus asupra lumii, păcatului, iadului, morții — este învingerea noastră!

*

Culmea laboarei răscumpărării este învierea lui Iisus. De lângă mormântul glorificat raze încurajatoare țâșnesc în ochii noștri și mulțimea imensă a mărturiilor instructive răpește cu sine rațiunea noastră. Nu există deci osteneală, suferință, activitate, ce n'ar glorifica iubirea Providenței. Cu câtă mângâiere umple inima noastră acest învățământ...

Lângă momântul splendid al lui Iisus munca învingătoare strălucește în aureolă, în lumina preamării și glorificării.

Marea natură îmbracă veșmânt demn de sacra bucurie pascală și demn de gloria superbă a laboarei răscumpărării. Mâna lui Dumnezeu este în activitate și aci înviorează fiecare glie, încolțește fiecare fir de iarbă și fiecare floare își desfășoară bobocul. În grădină, în pomet, în vie, pe câmp și în pădurea stufoasă — pretutindeni inspirația muncii creatoare și plasmuitoare cuprinde sufletul nostru.

Munca creatoare și răscumpărătoare a lui Dumnezeu se întâlnește în cântarea Aliluia a bucuriei pascale cu splendoarea bogată a primăverii înflorite. Necondiționat trebuie să simțim avântul sublim, ce ne cauzează văzul muncii divine. Mărimea, strălucirea, gloria ei ne răpește cu sine și nu ne putem sustrage de subt influența ei.

Munca e ocupație consfințită prin Dumnezeu, și omului a impus-o cu îndatorirea pentruca prin ea să se perfecționeze. Prin muncă devine omul colaboratorul lui Dumnezeu — în guvernarea și susținerea universului. Munca deci pe om îl pune în starea unei mari glorie și demnități.

Omul, e cununa universului colos, regele creațiunii, dar sceptrul său suveran e munca. Munca deci e ocupație regală. Străbunii noștri Romanii aveau losinca: »ora et labora« — roagă-te și lucrează. Dar noi ne putem exprima invers: »labora et ora« — lucrează și te roagă. Rugăciunea sfințește munca — munca sfințește rugăciunea. Omul trebuie deci să se roage, ca să poată lucra, dar trebuie să iubească munca, ca să se poată ruga.

Și aci putem pricepe ușor nefericirea omului modern din epoca noastră. Ura muncii și rugăciunii, apoi sentimentul ostil mereu crescând, ce impresioasă rugăciunea și munca.

În prezent comoditate caută fiecare om, dar fără muncă; mulțumire, dar fără rugăciune. Muncitorul spiritual și manual, vorbește cu ură neimpăcată despre vocațiunea, profesiunea și ocupația sa, iar junimea se leagănă în visul inerției trândave. Munca e pată de rușine și nu glorie, sclăvie și nu ocupație regală.

Din asta urmează că, capitalul etic și material se distruge pretutindeni și la milioane se înmulțește numărul creștinilor materiali și spirituali. Iubirea leneviei a produs mizeria, iar mizeria — imoralitatea. Și niciodată nu se întâmplă invers.

Aurora renașterii oamenirii și a păcii sociale

Amintire

*Când noaptea pe scări de tăcere coboară,
Și moare pe uliți al vieții tumult,
Mă văd, iară copilă sfioasă de demult,
Depart, în casa micuță de țară.*

*Se pare că basmul bunicii ascult.
În liniștea sfântă cu umbre de dor,
Și mâfa se spală pe caldul cuptor;
Icoană vrăjită din vremi de demult.*

*Trecură ca umbră de pasări în zbor
Frumoasele zile, în albe vestimente,
De jocuri, de școală, de ușile sfinte:*

De basmul bunicii, de toate, mi-i dor.

MARA VEVERITA
Chișinău-Basarabia.

Nu călcați pe morminte

*Peste tristele morminte
Când vei trece, călător,
Doar atunci îți adu-aminte
Că și tu ești muritor.*

*Viață, slavă și avere,
Se sting toate în mormânt,
Doar virtutea, ce nu pierde,
Ne mai poartă pe pământ.*

I. RĂDULESCU
R.-Sărat.

numai cu iubirea muncii o să sosească. Să iubim deci munca și să ne preamărim prin ea. Și s'o glorificăm cu sentiment religios, implorător. Pe omul religios munca îl preamărește, iar cel ireligios înjură sub sarcină. Munca unuia e glorie; celuilalt, sarcină cârțitoare.

Iisus a venit pe pământ deaceea, ca în realitatea divină a vieții Sale — munca s'o facă intuitivă. Munca are caracter creștin și deaceea — fără Dumnezeu — își pierde puterea, farmecul, frumusețea-i atrăgătoare și rezultatul. Munca efectuată fără de Dumnezeu ostenește și sleiește, constrânge la revoltă și la înjurătură blestemătoare. Iar munca operată cu Dumnezeu farmecă în suflet conștiința bucurătoare a împlinirii datorințelor, pe frunte seninul satisfacției.

Roagă-te și lucrează! Iubește-le pe ambele și atunci sarcina vocațiunii tale n'o să fie scâ-l vie, ci în zarea Crucii — glorie!

Trista Revedere

de Ion Negruț

Sunt șasesprezece ani împliniți decând am părăsit „Halotka”, mica localitate din gubernia Perm — o direvnie mai mare decât o comună și mai mică decât un oraș de provincie — așezată pe malul stâng al Kamei, între două linii ferate. Una principală, care duce la Ekaterinenburg și cealaltă secundară care, paralel cu fluviul, înlesnește comunicația între Perm și Kazan.

Cum eram înscris ca voluntar, pe timpul acela mă bucuram de o libertate absolută. Toată ziua hoii ăream prin pădure și pe malul fluviului. Făceam băi și mă jucam de-a „v’afi ascunsele” cu fetele din Halotka; și jur, holbam ochii la parahodurile albe ca niște lebede, cari sfârlicau pânza verzuie a fluviului cu boturile lor ascuțite, venind dintr’o direcție necunoscută de mine și mergând într’o altă direcție tot necunoscută de mine.

Într’o zi, pe când mă întorceam dintr’o asemenea expediție, în marginea unei livezi, ajunsei din urmă o fată subțirică și plâpândă, de o delicatețe cum nu’mi mai amintesc să fi văzut alta în viața mea. Ea purta pe umeri o povară în mare pentru corpul ei debil; două corle pline cu cartofi și cobilija încovoială peste umerii ei strâmți, făcea impresia unei cumpene ca acelea din emblemele justiției; îi lipsea doar legătura dela ochi.

Mă apropiai de ea și începui să-i vorbesc:

— Sunt grei cartofii domnișoară?

Ea se uită la mine, ca dracu la popă, și cu un fel de indignare copilărească îmi arătă drumul.

— Pașol!

N’am slăbit-o, am continuat să pășesc alături de ea.

— Vreau să-ți ajut — am încercat eu din nou. Dă-mi cobilija, eu sunt mai tare ca dumneata.

— Bizabranzii nimeczky! — făcu ea supărată — (ceiace pe românește ar însemna, neamț fără obraz, adică tocmai contrarul obraznicului dela noi.)

— Nu sunt neamț domnișoară — o asigurai eu — sunt austriac, adică Român din Transilvania, și începui — pe cât cunoștința mea de limbă rusească îmi permitea — să-i istorisesc cine sunt Românii din Transilvania și care sunt legăturile lor cu Austria, și ca argument îi spusesei că eu sunt pravoslavnic, că’mi fac cruce ca rușii și ca s’o conving pe deplin îi trăsesei la repezeală v’e’o trei. În urma acestor dovezi fata începu să mă privească cu alți ochi:

— Rominsky, Rominsky — rosti ea și pe față i se întipări ceva ca un semn de întrebare.

— Da, românii frații mei — o încurajai eu — se luptă alături de ruși contra germanilor și austriecilor. Și ca să’i fiu și mai mult pe plac, îi spusesei că și eu sunt „dobrovolsky” și că peste câteva zile am să mă duc pe front.

Cum! — strigă ea supărată — Dumneata mai vrei război? Ar trebui să te bată cineva cu knutul, până când îți va scoate tot sângele.

În timpul acela ne apropiasem de sat și ea își relua povară.

— Nu trebuie să știe nimenea că mi-ai adus cobilija cu cartofi — spuse ea — penfrucă ăștia sunt în stare de a crede toate relele despre mine.

— N’ai nici o frică, domnișoară. — o asigurai eu — n’am să mă laud cu asta.

În ziua următoare ne întâlnirăm din nou. Și cum era Duminecă, avurăm timp să vorbim și să ne cunoaștem părerile unui altuia. Știam de acum, că se numește Natalia Andreevna, că era singurul copil al celor mai înstăriți gospodari din Halotka. Părinții ei aveau două rânduri de case, patruzeci de desetine de pământ, două mori de vânt la marginea satului, o fabrică de ulei în curte, o mașină de treerat — cu cai, bine înțeles. — Aveau un han vestit cu zece camere și o ceainerie, unde se bea komus — un fel de lapte preparat, din care dacă bea cineva un kilogram, doarme noaptea prin șanșuri și nu mai este om o săptămână. Natașka, era o fată bogată și cu toate astea era cea mai înverșunată comunistă pe care am întâlnit-o în viața mea.

Vorbea despre Karl Mary și despre teoriile lui, cum vorbeam eu la vârsta de doisprezece ani despre Gruia lui Novac. Ii cetise o bună parte din opere și cunoaștea „Capitalul” din scoarță în scoarță. Trebuie să fie dreplate odată — a adăugat ea — și asta nu vor s’o facă burjuii.

— Cum poți vorbi așa Natașka? — am încercat eu s-o combat — ori nu vezi tu că ceace se petrece astăzi în toate orașele Rusiei merge în detrimentul omenirei? Era în vara anului 1917 și aveam precedente. Omul când pleca de acasă nu mai era sigur dacă se va reîntoarce ori nu.

În loc de răspuns, ea mă întrebă dacă am celit pe Gorki.

— Am celit eu ceva de el — răspunsei eu — dar era scris într’o limbă pe care nu o cunoșteam bine. Așa că nu prea am înțeles unele lucruri văzute de el.

— Să cetești „Mama” — mi-a spus ea. — Știi să cetești rusește, nu i așa?

Știam eu ceva, cunoșteam literile. Puteam să ceteșc ce era scris pe firma unei băcănii, dar la o carte de literatură mă uitam ca vișelul la poarta nouă.

— Da, sigur că știi — răspunsei eu — și numai pe urmă, mi-am dat seamă că m’ar putea pune la încercare.

Am vorbit apoi despre alte lucruri. M’a întrebă dacă am părinți, frați, surori și dacă sunt însurat. Am spus adevărul. L’am mai împănăat eu pe ici, pe colea, cu câte o minciună, dar asta nu importă. Aș fi putut să-i spun o gamă întregă de neadevăruri fără teamă, că va afla vre’odată.

Și totuși de data asta zicala românului: „Deal cu deal se înfâlnește”, s'a realizat.

În luna trecută, eram la București într'o delegație. Plecasem de acasă în ziua de douăzecișidoi. Era Dumineca și cum chesliunea pe care trebuia să o rezolv în capitală, nu reclama mai mult de o oră, eram sigur că în seara zilei de 23 nă voiu reîntoarce. Lucrurile însă s'au petrecut cu totul altfel:

Directorul General dela Interne — la care era dosarul — nu se prezentase în aceea zi la serviciu și despre chesliunea mea nu știa ni meni în tot Ministerul. În ziua următoare, era ziua „Unirii”, 24 Ianuarie, repaus duminical; ce era să fac? Pierdeam o zi, dar o zi nu-i legată de gard. Am mai pierdut eu multe în vieață și nu s'a prăbușit lumea.

Cum nici odată n'avusesem ocazia să petrec o duminică, sau o sărbătoare în București, îmi făcui la repezeală un program pentru ceea ce urma: Dela zece până la douăsprezece, la biserică, dela douăsprezece la unu, plimbare pe Calea Victoriei, dela unu la două, masa, dela două la trei, odihnă, iar restul zilei voiam să'l pelrec vizitând câteva localuri de pe vestiful cheiu al Dâmboviței, unde speram să găsec ceva din vieața Bucureștilor de ală dată, din vieața pe care astăzi n'o mai găsești, decât cetind pe Caragiale.

Erau orele cinci, când părăsii hotelul. Redactasem o telegramă prin care voiam să-mi înșliințez șefii, că nu pot pleca decât peste două zile. Mă dusei să o expediez și când părăsii palatul poștelor nu știam ce să fac, să locesc trotoarele până la timpul mesei, n'ar fi fost de loc plăcut, mai cu seamă că era un ger de — 20 gr. Ajuns pe Calea Victoriei, luai primul tramway și mă dusei la gară. E o boală pentru mine, când sunt în București, să stau în gară și să casc gura la furnicarul de lume sosită din toate unghiurile țării.

La eșire, sute de pasageri se înghesuiau, un tren sosise de undeva. Călătorii zgribuliți de frig alergau de colo până colo, unii cărându-și bagajele cu ei, iar alții strigând numele de „hamal”. Un parlamentar ardelean, trecu pe lângă mine. Il salutai, dar el nu primi, mă uitai pe urma lui și era să i fac un pomelnic, când dela spote cineva imi puse mâna pe umăr. Mă întorsei și mă găsii față în față cu un fost coleg de școală, în prezent împiegat de mișcare pe linia București—Constanța.

— H'ai noroc neamule! strigă el, bătându-mă pe umăr. Ce cauți tu la București?

Te asigur că nu de plăcere am venit — spusei eu. Dar tu ce mai faci? Te ai căsătorit, nu-i așa? Am și divorțat de mult, răsese el. Sunt pe cale de a mă recăsători.

Cum trenul de București—Constanța, nu pleca decât pe la zece noaptea, prietenul meu făcu propunerea:

— Să bem ceva,

In vis . . .

In vis, de vezi plutind un chip și nu știi ce 'nsemnează, Aripile iubito'ți spun, că-i ingerul de pază.

Un tânăr 'nalt, frumos de vezi că blând la el te cheamă, Acela e ursitul tău, să nu ai nici o teamă.

Iar de-i un mort și nu-i cunoști slăbita lui figură, Acela-s eu, ce te am iubit, prea mult, făr' de măsură.

CONSTANTIN DOBOȘ

— Bun! — spusei eu — să bem dacă vrei tu. Întrebarea este însă, dacă găsim pe aci, ceva de seamă.

— Găsim, n'ai nici-o frică — zise el — aruncând un capăt de țigară ce-i alârna pe buze. Cum să nu găsim, când toată Grivița e o cârciumă? Spune-mi numai dacă vrei să mergem unde sunt și artiste?

— Din partea mea, fă cum știi — răpunsei eu — dar să nu mă duci în vre'o tavernă unde am putea mânca mardeală.

Câteva minute mai târziu, eram instalați la o m sicioară destul de curată — dintr'un colț de restaurant, unde tot personalul era de sex feminin.

Proprietarul, un vlăjgan cât un munte — singurul bărbat în toată întreprinderea — ne salută cu un rârjet ca de câne și ne luă comanda:

— Doua pârjoale! Să vinăă . . . — mârâi el deschizând o fereastră, prin care se comunica cu personalul dela bucătărie.

Prietenul meu se uită la ceafa patronului ca de taur și spuse:

— Să ști că ăsta e cel mai de ispravă cârciumar din toată Grivița, ăsta n'are să dea faliment.

— De unde deduci asta? — îl întrebai eu.

— Păi, nu vezi tu — grăi el — arătându-mi chelnerițele sprint-ne, care alergau încoace și în colo cu fețele îmbujorate. Dacă nu-i merge cu cârciuma, atunci schimbă firma . . .

— Dute la dracu! — îi spusei eu. — Ești încorigibil și nu mă mir de loc, că femeia te-a trimis la plimbare.

În timpul acela, ușa dela stradă se deschise și o femeie cu o armonică în subsuoară își facu apariția.

Vlăjganul din dosul tejghelei se răsti la ea:

— Cei vrei? Afară! Hai cară te! Ți-am spus de atâtea ori să nu-mi mai plictisești mușterii.

Beata nenorocită, îndreptă spre cel ce o brusca, o privire plină de implorări:

— Mi-e frig — se scânci ea gudurându-se ca un câne, care după ce l'ai bătut, își linge mâna.

Una dintre chelnerițe, se apropie atunci și luând de mână pe biata nenorocită, o trase după ea în parlea aceia a localului unde era soba;

— Încălzește-te Nătașca — spuse ea — pitulează-te acolo și nu spune nimica până când nu va veni cineva și-ți va cere să-i cânti.

Urmărisem cu atenție toată scena și simțeam cum mi se strânge inima. Chelnerița care-i spusese să stea lângă sobă trecu pe lângă masa noastră și eu îi făcui semn să se apropie.

— Nu-i permis să se cânte aci? — o întrebai eu, abea putându-mi reține două lacrimi care mi se sbăteau în gene.

— Ba da, este permis — spuse ea — cum să nu fie, dar patronul nu o poate suferi pe biata rusoaică, nu știu ce are cu ea.

— Ști ce domnișoară — mă adresai eu felei — trimite-o la masa noastră, și mai pune un tacâm și pentru ea. Plătesc eu. Și ca să nu se supere colegul adăugai: Ne facem o pomană cu ea, cine știe de câte zile n'a mâncat sărmană.

În momentul următor, femeia era în fața noastră, prăpădită de foame și de frig și toluși gata de a ne distra cu biata ei armonică. I-am făcut semn să ocupe loc și să lase armonica la o parte. Un instrument muzical într-o mână crepată de ger și vânăță ca pielea de năpârcă, numai vesel nu poate fi.

— Aș fi izbucnit în lacrimi la prima apă sare de clape, pe care ar fi făcut o.

— Ești rusoaică? o întrebă fostul meu coleg, turnând vin în pahare.

— Da domnule! — spuse ea — cu o voce care îi sfâșia inima.

— Și ce faci la București? — se încăpățână el, voind să știe totul.

Ea se forță să dea un răspuns potrivit, dar vocea i se stinse într'un potop de lacrimi și nu mai peste câteva momente putu răspunde:

— Mi e foame!

Toată tragedia unei vieți se cuprindea în aceste două cuvinte. Infernul și toate celelalte chinuri ale iadului nu cred, că ar fi putut stoarce din gura unui muritor o mai dureroasă expresie, un mai sfâșietor șipăt, decât acest „Mi e foame“.

Îmi mai răsună și acum în urechi și mă va urmări toată viața ecoul lor tragic și zuzetul unei vieți care-i pe cale de a se stinge. Mă trec fiori când mă gândesc, prin ce luptă disperată ar trebui să treacă cineva, ca să poată rosti un adevăr, atât de crud.

Când intră chelnerița, cu tava încărcată de pârhoale și mititei, eu pretextai o durere de cap și mă ridicai dela masă. Voiam să fiu singur în acel moment și să pot da curs liber durerii care mă sufoca. Mă duc puțin la aer, spusei eu — și îndreptându-mă spre o ușă laterală, trecui prin fața unei oglinzi și mă îngrozii de felul cum arătam. Nici odată n'aș fi crezut că suferințele altora, ar fi putut deveni atât de dureroase pentru mine.

Când m'am reîntors eram mai puțin sensibil și mai puțin mișcat. Stălusem zece minute de vorbă cu patronul, băusem cinci coniacuri și

devenisem, ceace trebuie să devină omul, în luptă cu viața de azi.

— A mai rămas și pentru mine ceva? — întrebai eu — și așaându-mă la masă începui să-mi frec mâinile ca un om de afaceri.

— După cum vezi! răspunse colegul — și turnând vin în pahare ciocni cu femeia a cărei ochi — după ce băuse câteva îngjișturi de vin începuseră să sclipească:

— Noroc Nătașca! strigă el — Hai pune mâna și bea. Bea că-ți face bine.

Femeia se uită la mine întrebător...

— Poștește, poștește! — spusei eu — și ca s'o încurajez ciocnii și eu un pahar.

— Și ce s'a mai întâmplat pe urmă? — o întrebă prietenul — în timp ce eu mă chinuiam cu o bucată de pastramă comandată ulterior.

— După plecarea lor — continuă ea — am încercat să conving pe tata, că nu se poate altfel. Trebuea să predea totul pentru depozitul de alimentare. Asta-i una dintre principalele doctrine ale comunismului.

— Cum adică? — s'a mirat el — eu care o viața întreagă am muncit ziua și noaptea ca să am ceva la bătrânețe, trebuie să împart tot ce am putut agonisi, cu huliganii care stau toată vara cu burta la soare? Asta nici Dumnezeu n'o vrea?

Dumnezeu cred și eu că nu, am spus eu, urmă nătașca, dar o vreau bolșevicii și n'ai ce le face.

— Și tu le știai toate astea de mai înainte? a întreat el cuprins de furie. Știai ce va urma? și toluși...

— Cum presimțeam cari ar putea fi urmările acestei discuții, ultimele cuvinte nu le mai auzii. O zbughii pe ușă afară și o luia la fugă. Era o noapte cețoasă și cerul ca de plumb. Dela Halotka, până la Perm, sunt douăzeci de verste.

— La cuvântul „Halotka“ tresării. Ochiul mi se rotunjiră și era cât pe aici să mă rostogolesc de pe scaun. Să fie oare cu puțință? mă gândii eu. — Nu, asta nu se poate...!

Femeia continuă:

— Am făcut cele douăzeci de verste pe jos și când am ajuns la Perm, m'am dus deadreptul la clubul partidului, unde aveam o mulțime de cunoscuți și speram să fiu adăpostită peste noapte. Cei câțiva tovarăși, pe care i găsii în sala de ședință, jucând cărți și înjurând, mă primiră destul de bine. Nu cunoașteam nici pe unul, aveam însă toată încrederea în ei. Lozinca noastră era să ne ajutorăm unii pe alții. Cel puțin așa credeam și eu și asta a fost nenorocirea mea.

— Am fost condusă pe urmă, într'o cameră de serviciu și peste noapte...

— S'au obrăznicit vreunul dintre tovarăși? — întrebă prietenul meu cu cinism.

— Dacă unul singur s'ar fi obrăznicit, răspunse ea cuprinsă de un acces de tușă — ar fi fost un lucru mai puțin sau mai puțin ome-

nesc, dar când o fată de douăzeci de ani, care n'a cunoscut încă viața, a trebuit să cadă jertfă bestiilor, îți poți închipui...

Am zăcut apoi mai multe luni între viață și moarte — continuă ea — și când am părăsit spitalul, primul lucru pe care l'am aflat a fost, că două zile mai târziu, tata și mama — după ce baricadaseră pe dinlăuntru toate ușile și ferestrele — dăduseră foc la casă și la tot ce le mai rămăsese. Acei cari au încercat să i scape, n'au mai găsit decât două stârvuri carbonizate, sub o grămadă de cenușă.

Din acea zi, viața pentru mine, n'e mai avut nici un rost, căutam moartea dar ea fugea de mine. Dumnezeu mă pedepsea pentru că nu mă mulțumisem cu binele ce-l avusesem mai înainte.

— Și cum ai ajuns tocmai în România? — o întreabă prietenul meu.

— Nu știu, am plecat așa fără nici o țință. Alergam ziua și noaptea și mâncam când cineva se îndura să-mi arunce o coajă de pâine. Intr'o zi, câțiva soldați turmentați de votcă — după ce își bătură joc de mine — mă aruncară din tren în mijlocul unei păduri. Ași fi murit pe loc dacă pătura groasă de zăpadă nu mi-ar fi servit de hamac. Intr'altă zi, fusei alungată cu bolovani dintr'un sat de cazaci. Un bătrân, ca să și bată joc de nenorocirea mea începu să strige:

— Păziți! e din „Insula Morții“.

— Alât a trebuit.

— Ai pomenit mai înainte numele unei localități întrerupsei eu — nu cumva...

Ea se uită la mine ca la un strigoiu și parcă ar fi voit să spună ceva, când un nou acces de tuse, îi zgudui tot corpul și o făcu să-și ducă șervetul la gură. Cum în timpul acesta, fața ei era îndreptată spre mine, o privii cu mai multă atenție și când o recunoscu, era prea târziu. Șervetul plin de sânge îi cazuse din mână și de pe buzele ei fără viață, se deslipiră ultimele cuvinte:

„Halotka, Natalia Andreevna“.

Un răspuns

*Iubeam o fată, însă ea,
Când îi spuneam iubirea mea,
Îmi răspundea cu'n ton haztiu
— „Nu te grăbi că nu-i târziu“.*

*Crezând c'am s'o conving odată,
Că-i peste seamă ne'ndurată,
Cuprins de-al dragostei fior,
I-am zis, cu'n ton impunător:*

*Dar vezi, ia seama bine, dragă,
Că mi ai furat inima n'reagă...
Ea mi-a răspuns zâmbind ușor:
— „Denunță-mă la procuror“.*

JEAN ANTONIU

Primul creștin

de Eugen Ceontea

Străjerii Ierusalimului, anunțaseră de mult miezul nopții.

Pe cer, stelele licăreau, aruncând mulțime de lumini, asemenea celor mai de săvârșite pietre scumpe. Era o noapte plină de mister. O noapte, cum Iudeia nu mai văzuse niciodată. Vântul de primăvară, adia lin, șoptind și el un cântec blând, un psalm vrăjit, un imn misterios.

Liniște profundă se lăsase pe muntele Golgota; după atâtea minuni, nimeni nu mai cuteza să turbure tăcerea aceluia loc, plin de suferințe, martorul celei mai crude nedreptăți ce s'a făcut vreodată.

Numai într'un colț retras, lângă o stâncă, străjuia o gardă, un pâlcc de oameni îmbrăcați în coifuri și zale, unde luna își răsfrângea razele pe luciul lor. Ce ironie! Străjuiau, păzeau pe cel care nu avea nevoie de paza nimănui. Păzeau pe cel care, dacă ar fi voit, ar fi trecut peste sute de armate.

Grupul de legionari, adunat în jurul unui foc, jucau zaruri pentru a-și omorâ timpul. Erau plictisiți de multele comentarii ce se făcuseră, în legătură cu evenimentele ultimelor zile. Din timp în timp, se găsea câte unul, care se mai minuna, de faptul că acela, care se numise pe sine fiul lui Dumnezeu, a murit restignat pe cruce, ca orice muritor.

Sutașul Rufus, conducătorul gărzii, nu lua parte nici la discuția și nici la jocul lor. El sta singur, în fața cortului său, rezemat în lance, și privea visând departe spre patria sa, pe care o părăsise din ordinul Cezarului. Privea cu ochii fișii, voind parcă să pătrundă taina acestei nopți și să descifreze misterul cântecului ce se strecura murmurând printre frunze.

Sufletul lui era sguduit de tot ce văzuse și la câte asistase și luase parte în ultimele zile. El își dădea seama că acela, care zace aci lângă el în mormânt, era un om superior. De ce un popor nobil și drept, cum era poporul roman, a admis ca un om nevinovat să fie ucis? Dece Pilat, reprezentantul Cezarului în Iudeea, s'a supus voinței acestui popor decăzut?

Oare virtutea și dreptatea romană, au rămas numai un mit?

În el se revolta soldatul, vechiul și virtuosul soldat roman. El știa bine, că poporul său cade din zi în zi și din acest motiv suferea mult de tot. Trecându-i toate acestea pe dinaintea ochilor, aruncă o privire de dispreț și de milă, grupului de soldați, cari își urmau nestingheriți și nepăsători, jocul de zaruri.

Rufus, un bărbat înalt, bine făcut, un adevărat tip roman, cercetase în tinerețe aproape toate școlile filozofice și auzise vorbind, pe cei mai învățați și mai distinși oameni ai timpului.

Cunoștea toate religiile. Suferea la gândul, că Dumnezeu a fost cu poporul ludeu, mai darnic decât cu alții. Acestui popor ia vorbit prin gura atâtor profeți, dar ei nu și-au înțeles nici profesii, precum n'au înțeles nici pe Dumnezeu.

Acest om care zăcea alături de el în mormânt să fi fost oare Mesia, cel proorocit cu alătea veacuri înainte?

Rămase și mai adâncit în gânduri, cu ochii ridicați la cer. Pe calea lactee, parcă mergeau încet, cu fața înseninată, toți profesii din timpurile vechi; toți zâmbeau și toți îi șopteau: „da! da, el a fost Mesia.“

Tresări speriat... În sufletul lui se dădea o luptă acerbă. Se lupta religia lui, împotriva nouilor sentimente ce începeau să-l pătrundă. Se dădea lupta finală între Jupiter și Iehova... Pe fața lui se putea citi un sbucium, deschizător de drumuri noi, pe cari, dacă te-ai decis să mergi, nu te mai oprește nimeni și nimic...

— Să fi fost într'adevăr fiul lui Dumnezeu?

Această întrebare nu voia să-l părăsească și-l chinuia mereu.

Dimineața nu era departe. Rufus mai așteapta o minune. O minune mare, de care istoria lumii n'a cunoscut încă. El credea puternic în ea, căci știa bine, că omul crucificat n'a mințit niciodată. Știa că acela ce nu voise să se salveze de pe cruce, a promis să învieze a treia zi, și dacă a promis, era convins că va învia...

Dus pe gânduri, el abia observă că oamenii lui adormiseră cu toții. Niște mi-

resme îmbătătoare pluteau în atmosferă care-i produceau o dorință neînfrânată de a dormi. Dar Rufus se ținea dârz, căci voia să vadă minunea cea mare, și apoi să creadă în El.

Credința îi ținea treaz. Știa prea bine că Isus spusese: „De veți avea atâta credință cât un bob de muștar, veți zice acestui munte să se mute și se va muta.“ Și el credea. Toți au adormit, îmbătați de puterea mireasmelor ce pluteau în aerul umed al dimineții. Sutașul rezistă însă, convins fiind, că momentul minunat nu poate fi departe...

Deodată o lumină puternică, orbitoare, pătrunse din sferile cerești, spre pământ, și se opri deasupra mormântului. Inima sutașului bătea, să-i spargă pieptul.

Iată că Nazarineanul se ține de cuvânt! Încercând să-și potolească bătăile inimii, un nou eveniment îi atrase și-i încordă atenția. Privi, cu ochii larg deschiși, cu pupilele dilatate...

Un înger alb, diafan, coborâ de sus, și cu un gest majestuos, rupse pecetea și răstrună piatra de pe mormânt. Cu atât mai mult îl miră acest fapt, cu cât alături, această piatră abia o putuseră mișca șase legionari.

...Și minune! ...Minune nemaiauzită, neamaivăzută!

Din mormânt ieși Nazarineanul divin, majestuos, puternic, blând și zâmbitor, așa cum îl cunoscuse el în decursul vieții. ...Cum? El, păcătosul sutaș, a fost învrednicit să vadă minunea cea mare? Cum? Tocmai el a fost alesul, să facă mărturie vie, că fiul lui Dumnezeu a înviat?...

Inima și-a încetat bătăile puternice, revenindu-și la normal. Acum era liniștit... Jupiter dispăruse din sufletul său... În locul lui, marele Iehova, Dumnezeuul adevăratului, Dumnezeuul cel nevăzut, își revărsă harul său peste fostul păgân. Era primul creștin, ce văzuse învierea fiului Său. Singurul care a fost învrednicit să guste fericirea la care alții, nici nu îndrăsneară să viseze. Deodată tresări...

Totul dispăruse din fața lui...

Se apropie încet și cu evlavie, de mormântul gol. Pipăi piatra răsturnată și pe-

cețile rupte... Impins de o forță superioară se închină și sărută mormântul, care adăpostise pe Regele Regilor... Se trezise în el creștinul.

Se ridică încet, renăscut și revenindu-și din emoție, aruncă lance, coif și armatură, și alergă din toate puterile spre cetate, oprind pe toți și spunând tuturor ce îi eșau în cale.

Christos a Inviat!

Orfanul

de M. Serebrinsky

Tată său, murise încă de pe când el sosise pe lume; mamă sa, la fel după o lungă și chinuitoare boală, se stinse și ea, astfel că la vârsta de 7 ani Sarghef rămase orfan.

Atunci a fost nevoit, neavând alt spijin, a părăsi casa și avutul părintesc, pentru a merge în orașul M. la unchiul lui, cel mai mare frate a decedatului tată. Aici se simți atunci născut; pentru el începu o altă viață; Sarghef nu se mai simțea de 7 ani ci numai doar de câteva luni...

Unchiul său, dându-l la școală, el fu un băiat silitor și inteligent, urmă sfaturile învățătorilor astfel că a absolvit cursul primar cu premiu și laudă.

Cei ce l'au cunoscut mai deaproape în acel oraș, l'au sfătuit să plece să urmeze liceul, căci după silința lui, părea că-i surâde un strălucit viitor.

Implinise 11 ani, când începu a înțelege viața și frumusețile naturei dar totodată și traiul unui orfan.

Unchiul său, din cauza celor doi fii ai săi, cari se mărise, nu se mai îngriji de el.

— Așa e poate viața de orfan, — își zicea el, — trebuie să sufăr căci n'am acum nici o altă mângâere...

Și în clipele lui de restriște gândindu-se la colegii ce urmau liceul, își aminti de promisiunile tatălui său, care se stinse din viață fără ca să i fi dat posibilitatea să guste din bunătățile lumешti. Și-și mai amintea de scumpa i mamă, care prin vis îi apărea în minte statura și chipul ei frumos, șoptindu-i:

— Sarghef, Sarghef, vin'o te rog la masă... vin'o te rog la culcare...

Și în acele clipe gândurile lui se com-
pleclau:

Mai bine m'ași duce acolo, lângă dragii mei părinți. Ce să fac aici! Sunt străin, sunt orfan.

II.

— Sarghef, vin'o 'ncoace; dule și înhamă calul, ezi te duci, în cutare loc. M'ai înțeles! Și vorba unchiului său devenea din ce în ce tot mai poruncitoare.

Azi așa, mâine așa, sărmanul orfan duse povara vieței până la vârsta de 15 ani.

Intr'una din zile căzu pe gânduri; atunci își zise în minte:

Am rămas orfan dela 7 ani, și ce folos am dacă am mai trăit încă 8 ani după aceea! Patru ani am urmat școala primară, învățând cu sâr-guință iar ca o răsplată de patru ani sunt slugă, ca și celelalte slugi ale unchiu lui meu. La ce să mai trăiesc! La ce progrese să niai mă aștept în viață!

Și gândul sinuciderei îl frământa zi cu zi.

Intr'o astfel de zi, dus pe gânduri, își fău-rea un plan salvator, când glasul unchiului Arnold străbătu aerul până la urechile lui;

— Sarghef, dule la porțiță și adu-mi ce-ți va da factorul.

Se întoarse cu un plic. Unchiul celi:

„Scump Cumnat și dragă soră.

„Vin a vă anunța despre căsătoria mea ce va avea loc în ziua de 8 Iulie a. c.

primiți sărutările mele

Gustav

La această veste toată familia lui Arnold, fu cuprinsă de bucurie și se pregăti de nuntă.

Se bucura și Sarghef, căci niciodată nu s'ar fi așteptat să rămână singur acasă, ca și-un stă-pân, pentru a face tot ceiace voia.

Timpul, care trece așa de repede, aduse și ziua de 7 Iulie...

III.

În ziua de 8 Iulie, sosind acasă Arnold cu familia, găsi spre surprindere, pe ușă, lipit un bilet cu următoarele cuvinte:

„N'am vrut să mai trăiesc; M'am dus pe calea veșniciei; M'am dus în apropierea părinților mei; m'am dus în brațele scumpei mele mamă; Ertaji-mă că vă părăsesc.“

Sarghef

Și deschizând ușa, tânărul Sarghef fu găsit spânzurat de grinda ce trecea prin coridorul casei.

Copilăria a împletit iubirea...

de Lascar Tuduciu

După ce cinase împreună cu Mitrifă, tovarășul lui de toate zilele, Nicu Simionică a stins lumina și a încuiat ușile locanței, mai de vreme ca de obicei.

Obosit de munca zilei și mai ales istovit de sbuciumările sufletești prin cari trecuse, a pornit greoiu și posac cum era, cumpănindu-se pe scara în spirală, care ducea la etaj, în dormitor.

Ajuns în camera de culcare, Nicu a oftat prelung; s'a desbrăcat agale și s'a strecurat sub plapomă; dar până la revărsatul zorilor de ziuă, n'a putut dormi. S'a svârcolit în culcuș, ca o fiară sălbatică, cuprinsă între gratii. Înăbușit de sudoare, i se părea, că se'neacă.

Vestea grozavă, că Florica s'a măritat cu Ștefan Pârgu, notar comunal și om mult mai în vârstă decât ea, l'a indignat până'n adâncul sufletului.

Gândul acesta nu-și găsea loc în capul lui Nicu. Nu i-a trecut niciodată prin minte, că ei, cari și-au petrecut copilăria împreună, cari au ieșit împreună, pentru prima oară, în lume, cari nutreau aceleași năuiznți pentru viitor, ... să se despartă așa dintr'odată, fără nici un cuvânt; nici odată nu și-ar fi închipuit, că poate să facă fericită pe Florica, altcineva; timp de zece ani s'au iubit mai mult, ca doi frați; nu trecea zi lăsată de Dumnezeu, ca ei să nu se întâlnească, barem pentru o clipă.

Când Florica ieșea de la cursuri, se îndepărta de celelalte fete, intrând în restaurant pentru te miri ce, numai ca să se întâlnească cu Nicu. O privire galeșă și o ușură strângere de mână, îi mulțumea pe amândoi, deopotrivă.

Nicu, după ce isprăvisese clasa treia de gimnaziu, a părăsit școala; a rămas acasă, ca să ajute la teighea pe tată-său, care era invalid de războiu, și neputincios să mai țină în minte „socotelile cassei“, din cauza bătrânețelor înaintate.

De aici încolo, toată dragostea lui a revărsat-o numai asupra Floriceii. Primăvara,

când razele soarelui plantau prin iarba tragedă, flori mirositoare, Nicu și cu Florica ieșeau la plimbare, adunând, de ici colo, câte un toporaș.

Tolăniți pe covorul verde, rămăneau vreme îndelungată, cu privirile extaziate la cerul albastru, ori la nourii ce defilau fără răgaz.

Odată, pe când Nicu privea setos în ochii ei mari și adumbriți de gene, Florica părea neastâmpărată. Par'că ar fi vrut să spună ceva, dar nu știa cum să înceapă.

Coana Tasia, mama ei, o femeie grasă și dârză, nu vedea cu ochi buni, prietenia lui Nicu; de aceea, într'o zi îi interzise Floriceii, hotărât:

— Să nu te mai prind, că pășești pragul lui Nicu; voi mătura casa cu tine.. M'ai înțeles? Eu nu-mi cheltuesc bănișorii, învățându-te carte, ca să ajungi pe mâinile unui incult, unui restaurator. Ține bine minte! Tu ești fată frumoasă, și ca atare, este necesar să-ți croești alte idealuri...

Coana Tasia, încă din timpul, când odrasla-i era mică, visa pentru Florica, ca ori ce mamă de azi, un bărbat chiabur și cu poziție socială, distinctă.

În urma acestei interdicții familiare, Florica trebuia să rupă legăturile cu Nicu; lucru ce i s'a părut la început, imposibil. Totuși, sub impulsivitatea mamei sale, începând din acea clipă, Florica a prins să-și rărească vizitele. Intra în restaurant, tremurând de frică. Îngândurată, se oprea în fața lui Nicu; stătea așa câțeva vreme, fără să rostească vre-un cuvânt. Nicu o asalta cu tot felul de întrebări, înfrigorat. Pe urmă, Florica se furișa afară, iscodind mai întâi împrejurimile, temându-se să nu fie zărită de cineva; fiindcă în mai multe rânduri a observat, că este urmărită de maica-sa.

În felul acesta s'a scurs un an și jumătate. Florica isprăvisese liceul; devenise fată de măritat.

După o îndelungă așteptare, Coana Tasia Trandafir, își pierduse răbdarea. De aceea n'a stat mult pe gânduri, când Ștefan Pârgu, notar comunal și om trecut de treizeci de ani, s'a ivit în pragul ușei, îmbrăcat în haine negre, ca să-i ceară pe Florica în căsătorie. Veselă c'a scăpat ne-

incolțită de gura lunei, Coana Tasia, lipsită de cel mai elementar scrupul, i-a acordat mâna fetei, fără să mai întrebe pe Florica, dacă vrea, ori nu.

Vândulă de mamă-sa, Florica a părăsit casa părintească, cu ochii plini de lacrimi . . .

În acest interval de vreme, Vasile Simionică, tatăl lui Nicu, trecuse în lumea celor drepi, după un chin de aproape o săptămână.

Rămas fără nici o mângâiere, Nicu se simțea foarte nenorocit. Îi plăcea să rămână singur cu gândurile lui . . . Și când vestea, că Florica s'a măritat cu Ștefan Pârgu, a ajuns în locanța din marginea târgușorului, Nicu a simțit că i se clatină pământul sub picioare; i s'a părut, că s'a dărâmat casa peste el; și timp de câteva secunde, n'a știut nimic despre sine.

În cele din urmă, a căutat să se resemneze; însă vedea lămurit, că viața nu mai prețuește, nici două parale pentru el.

Toată ziua, până noaptea târziu vindea în prăvălie, servind mușterii și găzduind drumeții istoviți de mers, pe cele câteva paturi, încăpățuite din scânduri de brad.

Trei luni încheiate au trecut fără să mai știe ceva, Nicu despre Florica. Mitrîță, tovarășul lui de toate zilele, plecând la militarie, nu avea cine să-i mai aducă știri de prin târg.

Coana Tasia n'a avut parte să se bucure multă vreme, de fericirea fetei. După ce Ștefan Pârgu i-a tocat toți bănișorii, și și-a bătut joc de Florica, a trimis-o acasă, la maică-sa, începând să vâneze alte căsătorii . . .

Familia Trandafir, văzând marea greșală ce-a făcut-o, fără zăbavă a intentat acțiune de divorț, căutând să spele onoarea ficei. — În termen de patru săptămâni s'a desbătut și procesul; foștii căsătorii au fost despărțiți legal, pentru totdeauna.

Întorcându-se la casa părintească, Florica a renunțat solemn pentru restul vieții, la măritiș. Din zi în zi, se făcea tot mai palidă, mai gânditoare și mai făcută.

O singură plăcere avea.

În fiecare zi după nămiezi, să iasă afară din târgușor, ca să se plimbe singură prin marginea lunei, ascultând ciri-

Frumosul

*Am fost în țara florilor, slăpâne,
— A spus gândirea, bardului, aseară, —
Dar n'am adus vre-o floare milenară,
Precum gândeau simțirile păgâne.*

*Ci am adus un fir de iarbă rară
Făr-de mireasma florilor bătrâne.
Eu știu că toți din juru-ți vor rămâne
Nemușumiți de truda mea amară.*

*Nemușumirea tuturor înseamnă
Că nu cunoșc parfumul nou în toamnă
La iarba încă lor necunoscută.*

*Nu te mâhni zadarnic ci i 'ndeamnă
Să 'nveșe'n arta noastră ne 'ntrecută
Frumosul celor din natura mută.*

NICOLAE GRALU

pitul păsărilor, care o înviora par'că puțin . . .

* * *

Într'o seară cu înfiripări de primăvară, așa cam pe la scăpătatul soarelui, Nicu Simionică se'ntorcea dintr'o comună vecină, unde făcuse mai multe târgueli.

Era cu Petrache Arișan, receptorul fiscal

După ce au ieșit din pădurea Bălțaților, care formează aripa slângă a târgușorului N . . . Nicu a rămas mai în urmă, ca să observe, dacă toporașii n'au scos capul la lumina purpurie a soarelui. Privind cum pământul lumega, mergea puțin aplecat înainte, ferinduse din când în când, să nu-l sfichiuească vre-o mlădiță.

Deodată a tresărit; cu ochii ațintiți înainte, se opri pe loc, nemișcat. Inima a început să-i țcăne în coșul pieptului, iar vinele să-i vibreze întocmai ca o antenă, invizibil.

La patruzeci pași depărtare, se plimba Florica, jucând pe poală un buburuz. Nicu privea la ea, ca la o icoană frumoasă. Da, era tot așa, cum o știa înainte Mică, contemplativă și cu zulului părului în vânt.

Cuprins de-o veselie fără margini, Nicu începu să înainteze, puțin șovăitor. Simțea că-i îndemnat de-o mână nevăzută.

Fără să observe, Florica jucă mai departe buburuzul, cântându-i foarte duos:
— „Buburuz mic, încotro vei sbura,
într'acolo mă voiu mărita!“

Și în urmă, ridicându-și capul, ca să urmărească buburuzul, care-și luase sborul, dădu cu ochii peste Nicu. Insfârșit privirile lor se întâlniră, sorbindu-se una pe alta.

Indată Florica își acoperi fața cu mâinile amândouă, și isbucni într'un plâns amar. Nicu înduioșat peste măsură și înfrigurat de bucuria revederii, s'a apropiat de ea; îi dădu mâinile la o parte și o privi îndelung. După ce-și petrecu brațul în jurul ei, îi zise:

— Nu mai plânge, Florico! Dacă soarta așa a hotărât, atunci trebuie să ne supunem. Viața mea și așa nu mai prețuește nimic...

Nicu Simionică, neștiind că Florica divorțase, continuă:

— Dacă aș ști, că duci traiu bun cu Pârgu, așa cel puțin m'aș mângâia cu fericirea ta, așa cum flămânzii se alimentează cu aer...

— Ah, cât de mult am suferit, — se jelui Florica, copleșită de amintiri.

— Durerea mea nu se poate asemui cu nimica, draga mea, Florică! — urmă Nicu, cu voce tristă. Tu ți-ai făcut rostul în viață, dar mie nu mi-a rămas decât... să-mi fac seama.

— Nicule, nu fii atât de crud cu mine! Nu mă simt vinovată, absolut de loc. Eu pentru tine am crescut, numai mama a vrut să mă fericească, cu altcineva. Astăzi însă, regretă și ea săraca, din adâncul sufletului; mai ales după ce m'am întors acasă, ispășește greșala ce-a făcut-o, plângând neconținut.

— Care va să zică, tu azi nu mai ești soția lui Pârgu? — întrebă Nicu, pripit

— Nu, Nicule!...

— Atunci, hai Florico, să punem capăt suferințelor! Și Nicu o cuprinse cu amândouă mâinile în brațe.

Înlănțuiri într'o îmbrățișare puternică, buzele lor se atinseră una de alta, concredizând un sărut prelung.

Apoi Nicu, continuă cu emfază:

— Vino cu mine, pentru că viața ne cheamă s'o trăim și nu s'o irosim, ca până acum.

Copilăria petrecută împreună, a implementat iubire vecinică în sufletele noastre. Vino Florico, vine cu mine la mamă-ta!...

Blestemul

de Căp. B.

... Iară-și se aude peste drum, scâncete de copii, apoi ptânsăte și Doamne... blestemul unei mame, care nu poate altfel să-și liniștească neastâmpărații copii.

... Și cum își mai blăstămă bieții ei copilași, nevinovați în jocurile lor sburdalnice, când cel mai mărișor se întrecu cu șaga, trăgând de păr pe cel mai mic, sau prăslea, i-a dat o palmă fetiței, sora lui, care i-a rupt din strugure.

Ți se face părul măciucă, iar femeile din mahala își fac cruce când aud blestemele Sandei, care în realitate își iubește copii, ca ochii din cap, dar tocmai din această cauză, nu poate întrebuița alte mijloace, mai sigure și mai ușurătoare, pentru a-i liniști.

„Vă blăstăm de curge fărâna... să nu vă mai ajungeți în viață, cum nu se ajung roatele cărului, dragii mamei... Să nu vă mai vedeți, cum nu se vede ziua cu noaptea, dacă nu mă ascultați!...”

Stai la un loc Fănică, înșepeni-te-ar holera și toate boalele, că nouă copii am avut... șease sunt la jintirim, și pe voi de v'aș duce odată, să nu vă mai aud plângând, că stă malahulau în gemetele voas're.”

Vecina, Mama Safta, o femeie gârbovită de ani, își scoate furca cu fuiorul dela brâu, se întoarce cu fața la răsărit, face cruce și spune în gând „Doamne earl-o” apoi trece pârleazul la Sanda, ca s'o mai certe, căci deși copii, au amușit sub un pom, Sanda tot mai continuă cu blestemele ei.

„Taci Sando, draga mamei, că te-aude Dumnezeu și ți-o face pe plac. Te-i căi amar-nic mai târziu.”

„Doamne Sando, dar stă mahalaua în gura ta și-i rușine dragul mamei. Și eu am crescut 12 copiii. Ei l mai puneam uneori mâna pe vârguță... că așa sunt copiii, Dumnezeu să-l erte pe moștu Gheorghe, el nici cu cât îi negru sub unghie, nu-i atingea.”

Și slavă Domnului, după războiu mi-a mai lăsat Dumnezeu patru băeși și trei fete. Știi bine cinci nu s'au mai întors.

Doamne fie-le fărâna ușoară pe unde au murit.”

Și tăcu mama Safta. Podidita de plâns, ștergându-și lacrimile cu mâneca cămașei. Apoi tot torcând pe fus fuiorul, încet, încet, își în-

dreaptă pașii către Mărioara, fica ei măritată aici în mahala. Când ajunse în pārleaz i-a mai spus odată Sandei! *Nu-ți mai blestema copiii că te-aude Dumnezeu!*

Au trecut mulți ani de-atunci și tot atâția și-au nins neua, peste capul Sandei, care gârbovită de greutatea anilor, deabia își mai sprijinea bătrânețele într'un toiag.

Și Dumnezeu, parcă a voit s'o pedepsească pe Sanda, căci bărbatul ei în floarea vârstei, a murit în fundul unei mine de cărbuni, iar copiii vorba ceea »unul a murit, altul a perit, iar altul în munte s'a suit.«

În curtea babei Sanda, crescuse bălăriile, de nu te mai vedeai, iar casa par'că sătulă de atâta viață stearpă, s'e poticnise într'o parte, așteptând să se năruie, de azi pe mâine.

»Sărut mâna, mamă Sandă«, îi spuse tare, într'o Duminecă un tânăr însurățel.

»Dumnezeu te cinstească Maică, al cui ești . . . că nu mai vede bine baba.«

»Sunt băiatul lui Niță, al Saftei.«

»Da! Da! Mi-aduc aminte.«

»Și mie nu mi-ai mai lăsat nici unul, *Doamne!*

Cu o lumânarică în mână și cu toiagul, pipăind drumul, se îndreaptă baba Sanda, către biserică cu ochii plini de lacrimi, ce nu-și curmau isvorul de an de zile.

În fața icoanei Maici Domnului, aprinse lumânarea, îngenuche, și cu ochii către cer, îngânând o rugăciune, se stinse din viață, cu ultimul murmur pe buze: . . . dragii mamei . . . dragii mamei . . .

AVIS!

Citiți și răspândiți revista

„Flori de crâng“

În orașele principale din România-Mare căutăm corespondenți onorifici care din imbold sentimental să se asociază avântului nostru sufletesc.

Roșii și încondeete

de Fănel Stănescu

Titlul de mai sus poate da loc la confuzii, dacă nu ași face dela început o distincție și anume: prin roșii și încondeete se poate în zilele de Paști înțelege și capetele sparte și fețe vinete cari pot foarte bine, să fie numite roșii și încondeete; dar titlul sus citat se referă pur și simplu la oule de Paști.

Între multele bucurii ce aduc sărbătorile Paștelui, cea mai vizibilă este aceea ce o produc oule roșii și încondeete.

Origina aceasta se pierde în negura vremurilor îndepărtate. S'a obișnuit și la păgâni, s'a obișnuit, apoi perpetuându-se, la multe alte popoare. Paști fără ouă roșii, nu poate fi numit Paști.

Coloritul diferit al oulelor, cât și desaturile ce poartă, au un simbol cu semnificarea, că din ou iau viață toate ființele viețuitoare. La noi românii, înroșirea oulelor a rămas azi, apănajul exclusiv. Asupra obiceiului ca la Paști oule să fie încondeete sunt o mulțime de legende dintre care citez pe aceasta:

În noaptea de Sâmbătă spre Duminică, Pilat a fost poțit de mai marii evreilor la un banchet. Tocmai pe când ținea un ou în mână, întră pe neașteptate un centurion roman, care era de gardă la Sfântul mormânt și spuse înspăimântat că: »Cristos a înviat«. Pilat a răspuns flegmatic: hei, o să învie, când se va roși oul acesta! Minunea se înfăptui pe loc, înroșindu-se oul, iar Pilat înfricoșat scapă oul din mână și s'a spart. De atunci a rămas și obiceiul cu ciocnitul oulelor.

În ce privește încondeiatul oulelor, pentru noi au o mare importanță deoarece desaturile ce se făceau pe ouă de străbunii noștrii, întruchi-pează impresiunile, îndeletnicirile și credințele lor, cari neavând pictori să le redea pe pânze toate acestea, au luat din simțul lor propriu, ideea de a desena, sau cum se zice în popor de a încondeea pe ouă, toate scenele din viața lor. Trebuie să recunoaștem că au fost desenate cu multă înțelepciune deoarece fiecare desen își are deslegarea lui, și nu este făcut numai pentru faptul de a înfrumuseța, ci de a reda fapte trăite.

De atunci, încondeerea oulelor a rămas, ca o datină sfântă, perpetuându-se din generație în generație.

E paști! Să luăm câte un ou, frumos încondeiat și roșu și să ciocnim. Eu l-am luat zicându-vă dragi cititori: »Cristos a înviat«.

„Nunta în moarte“

(Boz)

Miorița de V. Alexandri.

de Ghește Coriolan.

Islamismul, ne aruncase într'o penibilă inaniție sufletească. Filoxerele din Fanar, erau poticneli în evoluția noastră cât și la celelalte popoare oprimătoare. Dar în cursul veacurilor, în plin fior de viață, unde nu se cuibărise barbarii, în falnicele noastre dumbrăvi, în măreții munți, infiripau ciobanii noștri, dintr'o lege ritmică înăscută, versuri cu farmec buimăcitor, versuri ce argumentau șueratul strident al vifornișelor, ce îndulceau adierea blândului zefir. Și se amestecau descărcările prin trăsnete ale norilor, cu strigătul de jale al poporului, și dulce zâmbea natura la cântecele de vis și veselie. Ritmul versurilor, se contopea cu cadența râurilor la cataracte.

Multe avea să cânte poporul, multe aveau ei acumulate în nemai încăpătoare lor inimă. Eruceau cântecele din gama cromatică a sentimentelor, din arsenalul poetic al țaranului. Și cu toată oprimarea suferită, poezia lui e optimistă; poezia lui sună ca niste zurgălăi, corespunzători surâsului; căci lacrimile lor, secau înainte de a se ivi, căci durerile lor erau înăbușite de profundu-i misticism. Elegia vieții lor era licărită de un vis senin ca și uneori bolta cerului care-i adăpostea, vis care le da speranța că vor reuși să-și satisfacă vrerile, sfidate când de unii, când de alții.

Moartea nu o privesc cu spaimă; moartea pentru ei nu-i viziune sumbră. Din ea sorbeau mijit de zi; o considerau ca deviere înflorită dela viață, nu fiindcă viața le-ar fi fost fecundă de amărăciuni; Nu pentru greutatea traiului, aveau ei o atitudine extatică în fața morții, ci fiindcă credeau ferm, că viața le e subordonată destinului, și vedeau în moarte o trasfigurare în flori sau mineralificare. Dar să precizăm atitudinea extatică substrasă dela »perturbationes animi« în Miorița, culeasă, lustruită, când folklorul germina, în sufletul aceluia desmierdat, »veșnic tânăr și fericit« V. Alexandri.

Miorița este atitudinea împerturbabilă, seninătatea în fața morții și care este canavaua pe care se brodează, nebrăzdată de fiorul elegiei, caracterele accesorii ale baladei. După Sanielevici, Miorița singură în literaturile populare europene, cristalizează tragicul mitului fundamental al rasei de Aurignac sau homo Mediteranens.

Iar fiindcă omul de Aurignac era mănăcător de cepe și tubercule se închina pământului.

În fiecare an, după ritualul lor, un tânăr era jertfit zeiței pământului, în credința că o ia de soție. De aci deducția, că Miorița cuprinde mitul rasei de Aurignac. Tot Sanielevici spune, că eroul Mioriței ar fi un Zamolxis, fiindcă omul anual întrupa zeul și-i purta numele. Deci ar avea și un suflu getic pe baza ritului omului de Aurignac, care în decursul vremii și-a schimbat înțelesul prin aceea, că uciderea nu-i o jertfire, e un pretext de jefuire, introducându-se totodată și noțiunile, moldovean, muntean și ungurean, care denotă claritatea noțiunilor geografice ale ciobanilor. După Odobescu »mândra crăiasă, a lumii mireasă« este zeița Iadului, Persefora, mândra mireasă a lui Adonis.

De fapt trebuie să fie străfulgerare a vreunui mit antic, care a fost localizat, adoptat și învăluit cu elemente creștine. Jertfirea trebuie să fie ideea fundamentală și primordială, căci numai astfel ne putem explica, de ce mioara nu inițiază denunțarea complotului, nici ciobanul nu se îndignează, căci, sunt convinși de zădărnicia împiedecării jertfirei. Ciobanul a fost cufundat într'un misticism, de aceea, cu toate că avea posibilități de scăpare, nu reacționează... Tendința de contopire a morții cu natura, derivă din crezul că moartea este reîntoarcerea în pământ, omul devenind floare sau mineralificat, cum denotă »Mănăstirea Argeșului,« în care a trebuit să se jertfească pentru a răspunde credinței de pietrificare.

Miorița este brodată de stoicism, care în fața durerilor recomandă pasivitate, (fără a fi un produs al acestui curent). Această poezie unică, de un șic literar minunat, este exteriorizată într'o alegorie. Ea posedă ceva din profunzimea cugețării noastre, din mireasma seninului; o aristocrație în gândire și simțire și un optimism transcendent. Rară viziune mai feerică, contur mai plin de imagini, armonie pătrunzătoare, decât în Miorița. Cetindu-o îți succed evenimente din negura vremilor, te crezi într'o dumbravă, în văluit de splendoarea bălții și vezi... sfincși.

Pentru cetitori!

Din cauza sărbătorilor Sf. Paști, cari cad în intervalul de timp al apariției revistei în luna Aprilie am tipărit număr festiv, după care revista își va a urma cursul normal, tipărindu-se de două ori în fiecare luna.

Redacția.

Epigrame

Multora ce tac atunci când ar trebui să vorbească.

*Obişnuim să spunem des
Că „filozof e cel ce face”
Necumpănind al vorbei mers
Să-l judecăm întâi ce face.
De prindem al tăcerii rost,
In urmă, lucru-i clar, se ştie
Că mulţi, cum sunt, aşa au fost,
Doar filozofi în ... fantezie*

de GEORGE MARTINESCU,

Lui Mişu Samarineanu. (A scris şi tipărit în anul 1932, apreciatul roman „ROMANŢĂ FĂRĂ NOTE”. — În seara zilei de 28 Martie a. c. i s'a cetit la Căminul Clubului Crişana, „CRONICA RIMATĂ”.

*Făcuşi „ROMANŢA”, „CRONICA RIMATĂ”
Căci lauri muza-şi poartă şi în plete,
Şi nu-i mirare, că mâine sau vreedată,
Te-o inspira la ... „NOTE” de cuplete.*

de GEORGE VEGHESCU.

Unui amic.

*Ca tine, azi încerc şi eu,
Norocu 'n viaţă dragul meu.
Tu însă 'ntâi te-ai lăudat
Dar la iveală ce ai dat ?!*

FLORIAN ŢENT.

Unui Locotenent.

*Eşti ca tat'a trei copiii
Fapt ce nu e greu, s'o ştii!
N'o făcea deci pe ... păunul
Cu acei ce au doar unul
Şi te crede combatant
Căci eşti doar asimilat.*

COSTACHE

D-lui X (Apropos de cadrul disponibil).

*Cadru când spuneai alt'dată
Nu era ceva penibil
Astăzi însă este lată
Intri 'n cadru ... disponibil.*

FĂNEL.

(Dedicată d-lui C. Constantinescu, preşedinte la tribunalul Bihor, cu ocazia banchetului oferit de magistraţii acelei instanţe, d-lui consilier C. D. în seara de 24 Martie a. c.)

*Cunosc părerea ta de mine,
Mă şi priveşti drept o „fosilă”
Dar pot să te asigur, dragă
Eu, nu provin ... din o reptilă.*

CONST. DOBOŞ

Lui St. Stănescu-Buzău. (Care în Nr. 2 al revistei „Flori de crâng” dă o explicaţie relativă la Gelu Georgescu. Explicaţie inutilă mai cu seamă pentru cei ce cunosc... anumitele consideroşuni, ca şi hō-tăririle comitetului de redacţie.)

*Don Fănel de ce-ai mai spus-o?
Ştim că li-i cârmaci pe ... viaţă;
Şi mai ştim, mai ştimde dânsul,
Că-i şi ofiţer de aşă!...*

HORIA D. GHEORHHIŢĂ.

Concertul corului Hubic

În ziua de 2 Aprilie a. c. a avut loc la Cercul Catolic din Oradea o frumoasă manifestaţie artistică Românească.

Corul şi orchestra Bisericii Române Unite, de sub dibăcea conducere a maestrului Fr. Hubic, a executat în faţa unei săli pline, oratoriul „La Passione di Cristo Secondo S. Marco” în trei părţi de Don Lorenzo Perosi, dirijorul capelei Sixtine.

La început, Păr. Tăutu, a vorbit despre origina oratoriului, arătând cum el s'a dezvoltat din așa numitele misterii medievale; face apoi o scurtă biografie a lui Perosi. După această expunere, începe concertul propriuzis.

Partea 1-a, prin acorduri pline de lirism, ni se evocă tristeţea blândului Isus, care prin graiul muzicii își exprimă profunda sa durere, anunţând pe apostoli că unul din ei îl va vinde.

Partea 2-a, plină de emoşuni. Cristos încearcă pentru ultima dată să îndepărteze paharul amar dela El. Durerea Lui, când vede că apostolii, în timp ce El se ruga cu lacrimi de sânge, au adormit. Apoi corul expune în accente pline de dramatism, sărutarea şi trădarea lui Iuda, precum şi prinderea lui Isus.

Acţiunea muzicală culminează însă în partea a treia, unde ni se înfăţişează toată gama suferinţelor lui Isus pe cruce, revolta poporului împotriva lui, care îl provocă: „dacă este Fiul Lui Dumnezeu, să se salveze depe cruce”. Apoi corul accentuează elegia morfei Mântuitorului.

Oratoriul a fost executat cu precizie şi admirăm sincer, munca ce a depus-o maestrul Hubic, învăţând această grea bucată cu diletanţi.

În privinţa orchestrei şi a corului, menţionăm că a executat bucată cu multă căldură şi sentiment. Doar soprana ar trebui întârit cu elemente mai bune, căci este acoperit de celelalte voci.

Între soliştii amintim pe Domnul Cornel Torosan, cunoscutul nostru artist Orădean, bariton liric, care a executat cu mult talent şi rutină rolul Istoricului 1. O voce care place. Păcat însă că l auzim atât de rar.

Restul soliştilor binişor.

E. C.

Cântecul popular românesc

Pe cât de : „Mult e dulce și frumoasă-i limba ce-o vorbim“, tot pe atât de dulce și alinătoare e și melodia cântecelor populare Românești.

Atunci când muzica e simțită și înțeleasă, ea te transportă în lumea visărilor, ca apoi să te atragă în mrejele ei pentru a te desfăta.

Prin muzica populară, cel zdrobit își descătușează sufletul, măcar de o clipă, din brațele durerei; prin muzica populară, cel fericit se desfășoară.

Dar câți din muzicanții actuali, se mai ocupă cu descifrarea notei melodiilor populare Românești? Câți din cei ce s'au născut în armonia acestor frumoase melodii, mai păstrează în repertoriul lor, mireasma îmbătăitoare al acestor cântee!

Sunt destui diletanți, destui necunoscători, cari voiesc să le cânte, dar în loc să ajungă la frumoase rezultate, mai mult îi schimbă valoarea.

Muzica, e o artă și dacă în artă nu e simțul, ea te plictisește, te desgustă, devine greoaie.

Muzica populară românească, e arta cu care poporul nostru se poate mândri în fața muzicii populare, chiar a multor popoare, și trebuie cântată tuturor, măcar în aceiași proporție cu melodiile moderne.

Ca un factor principal, în puțința de a propaga, de a reinvia, de a sădi în sufletele tuturor, muzica românească populară, am putea numi, *Societatea Română de Radio Difuziune*.

Prin ea, diferiți artiști apreciați, fiind che-mași, vor putea să se producă mult mai des cu melodiile cântecelor populare, produs al unor talente din toate timpurile istorice ale neamului Românesc.

Și unul, din acești mulți artiști, în care este născut simțul acestor melodii, cunoscut în lumea radiofonică, nu numai a țării noastre, ci și în alte țări chiar de peste Ocean, este FĂNICĂ LUCA.

Oare cine nu a ascultat acest artist? Cine nu s'a îmbătat de dulceața vocii lui, plină de accent! Cine nu a savurat melodia românească scoasă din „Naiul“ lui rudimentar!

Toată suflarea radiofonică.

Rătăcind...

Cu dorurile triste, cu visele pierdute,
În grea întortoachere de căi necunoscute,
M'am rătăcit în codrul deșertelor iluzii,
Purtându-mă pe calea bizarelor confuzii.

Trecui pustia vale, a „Plângerii“ numită,
Spre culmea'nstrăinării, de spini acoperită,
Și m'am oprit o clipă, la drumul jumătate,
Citind, săpat în piatră, cuvântul: RĂUTATE.

Sosit în vârful crestei, în stânca neagră, dură,
Gravat profund, temeinic, citii cuvântul: URĂ...
Trecând și mai departe, dădui de o cărare
Și-am observat cu groază, cuvântul: DEZBINARE.

Apoi, pe aspră cale, pe margini de prăpastii,
Călcând cu pași nesiguri, sub temerea năpastii,
Zării pe-o albă stâncă, în fapt de înserare,
Cu litere aldine, cuvântul greu UITARE..

Și, sub această umbră și apăsătoare noapte,
Am ascultat, cu teamă, lăuntricele-mi șoapte
Și te zăriam aeeva.. Și mi-am șoptit un bine:
În negura uitării, să nu-mi mai uit de tine.

I. I. DOBRESCU-B

Noi, care aici la Granița de Vest, unde auzim atât de puțin și atât de rar, muzica populară românească, de când în fața microfonului vine doar din când în când Fănică Luca, fără să știm motivul de ce este abandonat;

Noi, care la orice casă, pe orice stradă, la orice local, nu auzim decât o muzică străină...

Noi, care aici la granița de Vest, voim să trezim în sufletele băștinașilor Români, desmoșteniți, în subjugare, de tot ce e mai dulce, graiul și muzica românească;

Noi, care aici la Granița de Vest, voim a clădi o operă a cărei măreție să vorbească de poporul românesc, în Vecii Vecilor, cerem tuturor să dea concursul acestui artist FĂNICĂ LUCA alături de ceilalți câțiva, care sunt pătrunși de frumusețea melodiei Românești și pentru care se consacră, spre a veni în fața microfonului cât mai des, pentru a pune în valoare, față de multele melodii din genul decadent, comorile sufletului și geniului românesc.

G. V. G.

In crâng

Hoinărind adesea'n luncă,
Văzui florile de crâng,
Dar să cred, nu-mi venea încă,
Și-alegai ca să le strâng.

Erau flori de primăvară,
Ghiociei și viorele,
Ici și colo, flori de vară
Un covor țesut din ele.

Altele cu mari petale,
Răsfățate'n luminiș,
Te făceau să stai pe cale,
Să privești al lor desis.

Printre florile frumoase,
Infloresc mărgăritare,
Iar sulfinele sffioase,
Au pășit peste cărare.

Și mirat, rămân pe gânduri,
Printre florile de crâng,
Suferiințe, mii de doruri,
Toate'n pieptul meu se strâng!

Melodii fermecătoare,
Pac'aud din altă lume,
Totul pare-o sărbătoare!
Ce nu pot să-i dau un nume.

Vântul pasărilor'ngână,
Cucul, mierla, se întrec,
Filomela e stăpână . . .
Stol de fluturi pe sus trec.

Și deodată flori și triluri,
Toate'n jurul meu se strâng,
Și-mi șoptesc: mai stai pe plaiuri
Stai aci la noi în crâng!

E. PODARIU

Regret

Te-ai dus, te-ai dus
Și m'ai lăsat
C'un dor nespus
Și'ngândurat . . .

Revino iar;
Eu te iubesc
Și azi trăesc
Din slava ta
Și te-oiu urma
Cu cuget clar.

Sufletul tot,
Mi-e întristat;
Iar eu cum pot,
Fi mângâiat!
Al dispărut.
Și-mi pare rău,
De gestul tău,
Că nu mi-ai dat,
Când ai plecat,
Nici un sărut.

DOINA CODREANU

Cărți și reviste

Domnul Gelu Georgescu, are gala în manuscris un volum de poezii intitulat „In treacăt”, căruia Domnul Octavian Goga i-a făcut critica prin Domnul George Tulbure (autorul a numeroase volume de basme și povestiri). În prezent lucrează la romanul „Destinul” și la o broșură ce va cuprinde „Norme tehnice asupra lucrărilor poetice”.

* * *

Domnul Prof. Eugen Ceonța, autorul dramei „Efraim” a terminat o nouă dramă în cinci acte intitulată „Blestemul”, precum și „Epopoeia Lumei” în 16 tablouri, scrisă în genul lui Faust de Goethe.

* * *

Suntem informați, că un grup de intelectuali plin de entuziasm, intenționează să dea la lumina zilei un almanah al Crișanei și Maramureșului, care va cuprinde pe toți oamenii de cultură precum și munca ce s'a depus pe terenul cultural în decursul timpurilor, de către Românii din aceste regiuni.

Inițiativa este cu atât mai frumoasă și lăudabilă, cu cât pe aceste meleaguri nu a apărut până în prezent nimic de seamă, referitor la aceste chestiuni și în acest gen.

Curcile românești au o datorie sfântă de a da sprijinul efectiv, unei astfel de opere culturale cu cât avem și noi nevoie de material, cu care să fim în stare a contrabalansa propaganda de peste hotare a dușmanilor noștri și a le dovedi care este realitatea și istoria politică și culturală reală a ținuturilor atât de vitregite în decursul veacurilor, mai ales aci la frontieră.

Urăm inițiatorilor acestui almanah, deplin succes, iar în ceace ne privește, le vom da tot concursul, pentru a duce la bun sfârșit această acțiune, care în viitor va aduce reale servicii neamului românesc.

*

Viața literară (anul VIII No. 143) revistă de informație critică literară și artistică, apare la București. Deși în formă de ziar, totuși greutatea articolelor ce se tratează de cunoșcși scriitorii în lumea literară, face să fie apreciată ca o revistă selectă.

*

Carnet literar (anul III No. 5—6) apare bilunar la Buzău.

Dacă i s'ar schimba forma actuală, credem că va putea păși cu mai multă ușurință sub ochii cetitorilor. Fondul însă constituie valoarea revistei, deoarece este susținut de adevărate talente, printre care cităm: Horia Furtună, N. N. Manolescu, St. Crăciun, Eugen Ștefănescu-Est, Ioan Georgescu, Simeon Ruffu, Dem. Iliescu, etc. etc.

*

Luceafărul. (Anul 6 No. 6). Revistă literară apare la București. Forma e plăcută iar fondul articolelor e de ajuns să cităm pe: Victor Eftimiu, Ovid Densusianu, George Gregorian, Nicolae Graur, Ionel Marinescu, Gelu Georgescu, I. Georgescu, Dem. Ionescu, D. Brăileanu etc., pentru a susține că e o revistă cu adevărată cultură și folositoare oricărui cetitor.

Ceiace însă lasă de dorit, este faptul că din articolele celor mai renumiți colaboratori, sunt scrise pe copertă și că în coloanele revistei este prea multă poezie.

Deasemeni tehnica tipografică nu este la înălțime pentru autorii și lucrările ce fac cinste acestei reviste.

*

Astra literară (anul II No. 9—10) apare la Bălți—Basarabia, e o revistă literară, care pe lângă fondul semnat de colaboratori ce posedă frumoase talente, și-ar schimba tehnica tipografică, ar fi o revistă mult mai apreciată.

Dintre colaboratorii cari semnează în acest număr, cităm pe L. Ternivya, Rolly, I. Moșneățchi, etc. etc.

*

Dela Liga Culturală Obrejița R-Sarat. Un grup de membri, ai Ligei Culturale Obrejița; de sub conducerea Domnului C. Georgescu Obrejița, au organizat pentru seara de 18 Aprilie 1933, (a treia zi de Paști), în saloanele școlii din comuna Topliceni, jud. R.-Sarat, un mare bal în folosul ace-lei liga.

Publicul va fi distrat după dorință.

Oameni, idei și fapte

Dr. Terențiu Nonu Președintele Cercului Studențesc din Oradea, a ținut Mercuri 6 Aprilie a. c. în prezența unui public numeros, în amfiteatrul Primăriei Oradea, o conferință foarte interesantă și bine documentată, sub titlul „*Naționalismul în ideologia studențimei Române Creștine.*”

Înainte de a intra în subiectul conferinței, tânărul conferențiar s'a justificat față de publicul auditor, arătând motivele ce l'au determinat să privească, indispensabilă intervenția lineretului universitar în armonizarea raporturilor sociale.

„Sfidez — spune Dr. Nonu — acea colorită autoritate morală, a cărui imperiu a înăbușit și cel mai elementar simțământ de umanitate, în literatura naționalismului ideal Românesc”. Conferențiarul arată luptele naționaliste studențești, spunând că anul 1839 aduce miscarea naționalistă a studenților la Paris. Luptele de clasă, în România, hotărâsc studențimea română să atragă atenția lui A. C. Rosetti, asupra defaimărilor ce se aruncă asupra României. În preajma votării constituției, când se vorbea că evreii vor fi împroprietăriți, studenții luptă contra guvernului. La 1879 studenții revoltă spiritul poporului Românesc pentru revizuirea Constituției. La 1907, studenții luptă pentru eliberarea părinților din robia sirăinilor imbogățiți, depe urma sudoarei lor. În anii 1903 și 1906, studenții în frunte cu Domnul N. Iorga și A. C. Cuza, au ținut două congrese la Ploiești și București, pentru apărarea credinței și limbii românești. Dela acest an, luptele studențești, au devenit tot mai aprinse. Aci Dr. Nonu, mai arată cum societatea Românească dela Vest nu acționează, în deajuns, contra propagandei revizioniste maghiare. „Trebuie să se impună o restricțiune, mai

ales aci la graniță, ca în instituțiile publice să se vorbească numai Românește”.

Dr. Mihail Sadoveanu a tipărit un nou roman intitulat „Locul unde nu s'a întâmplat nimic”.

Romanul „Femeia de ciocolată” al Domnului Gib Mihăescu este în lucru la Editura Ciornei și va apare în colecția „Rosidor”. Romanul „Rusoaica” al aceluiaș scriitor, este reținut de Editura Ciornei, și va purta subtitlul „Bordeiul pe Nistru al Locotenentului Rogaiac”. În prezent lucrează la romanul „Zilele și nopțile unui student întârziat” Deasemenea încheagă peripețiile unui mare roman de războiu.

Romanul Domnului Damian Stanoiu, intitulat „Călugării postesc” va apare în Editura Cartea Românească.

Cultura Națională a anunțat apariția romanului laic „Taifun” al părintelui Gala Galaction.

Domnul Óvid Densusianu Fiu, pregătește romanul „Un om”.

Domnul Eugen Lovinescu prepară un roman, ce va apare în toamna anului curent.

Domnul N. Crevedia scrie la romanul „Dragoste'mpletită 'n opt”.

Cunoscutul poet și scriitor, Domnul George A. Petre, are gata în manuscris încă un volum de poezii, așteptând editorul cu care să aranjeze editarea.

În prezent, lucrează la un roman, care va cuprinde o adevărată frescă socială de țărani și agenți electorali, în legătură cu alegerile de primar la sat.

Domnul Alexandru Olteanu a terminat romanul „O mână de cenușă”. Subiectul romanului

este foarte interesant, tratând lupta lăuntrică dintre sânge și voință.

Deasemenea D-sa tipărește în editura Ziarului „Ecoul” o broșură.

Domnul M. Gh. Samarineanu, autorul romanului „Romanță fără note” are gata pentru editură romanul „Kiazim Bey”.

În seara zilei de 28 Martie a. c. în elegantele saloane ale Căminului clubului „Crișana” din localitate, într'o caldă și adevărată atmosferă de prietenie, intelectualitatea românească din Oradea, prin glasul cunoscutului profesor și scriitor, George Bota, a gustat strofele unei reușite „cronici rimate” opera veșnicului apreciat și dorit de toată intelectualitatea Orădeană, M. G. Samarineanu.

După cetirea acestei cronici, care a fost răsplătită, prin repetate și meritate aplauzi, alte figuri destul de cunoscute în lumea intelectuală și anume: D-na Delia Dr. Bădiu acompaniată la pian de D-na Poenaru-Bordea, a executat mai multe bucăți streine și românești, dovedind ca întotdeauna, mult talent și temperament în executare.

Clubul „Crișana” dela înființare, dezvoltă o adevărată operă culturală prin producțiile ce se execută din 2 în 2 săptămâni în saloanele lui, cu scopul de înfrățire a elementului românesc.

În aceeași ordine de idei, în după amiaza, zilei de 2 Aprilie a. c. pe arena sportivă „Carol” organizat tot de clubul „Crișana” a avut loc un reușit concurs hipic, la care a participat mai mulți ofițeri din garnizoană, remarcându-se D-l Locot. Petrovici, Sub.-Lt. și d-l Fortunescu, civil. După acest concurs s'a disputat un match de foot-ball între echipele „Crișana” din localitate, echipa căminului clubului „Crișana” și „Kispest” din Budapesta.

Publicul în număr considerabil a dat o deosebită atenție acestei dispute, urmărind cu toată atenția desfășurarea jocului, care s'a terminat prin succesul „Crișanei” față de „Kispest” cu scorul de 2-1.

Pentru executarea dispozițiilor din noua lege asupra proprietății literare și artistice din 28 Iunie 1923 și urma cererei reprezentantului Soc. Compozitorilor și Autorilor Dramatici Români din localitate, domnul Prefect al Jud. Bihor a dat următoarea ordonanță:

PREFECTURA JUDEȚULUI BIHOR
Serviciul Administrativ.

No. 522/1933. 27 Ianuarie 1933.

Ordonanță

Noi, Prefectul Județului
Bihor,

Având în vedere ordinele Ministerului de Interne Nr. 5849 din 31 Martie 1928, Nr. 42 din 8 Februarie 1929, și Nr. 3656 A din 23 Mai 1931, cu privire la concursul ce urmează a fi dat de autoritățile polițienești și administrative Societății Compozitorilor Români, pentru constatarea infracțiunilor comise la legea asupra proprietății literare și artistice publicată în Mon. Oficial Nr. 68 din 28 Iunie 1923.

Disponem :

Art. I. Orice reprezentanții teatrale, concert festival, bal, serbări sau petreceri cu muzică, radio, în sfârșit orice spectacol cu muzică, se va aproba numai după ce organizatorul va prezenta o autorizație scrisă dela Societatea Compozitorilor Români.

Art. II. Toți Directorii, întreprinzătorii sau proprietarii de localuri publice cu muzică ca: cinematografe, restaurante, cabareti, varieteti, școli de dans, dancinguri, circuri, teatre de reviste, casinouri, hoteluri cu orchestră, etc. sunt obligați să posedă autorizațiunea Societății „Compozitorilor Români” sau a reprezentanților săi, în ceea ce privește drepturile de autor asupra compozițiilor muzicale.

Art. III. Contravenienții la prezenta ordonanță, vor fi dați în judecată și pedepsiți conform art. 48 și următoarele din legea asupra proprietății literare și artistice și art. 341 din Codul Penal.

Art. IV. Nu înfră în prevederile ordonanței de față horele țărănești cu muzică țărănească unde se execută cântece vechi românești.

Art. V. Această ordonanță se va afișa la loc vizibil în toate localurile publice, săli de spectacole etc.

Art. VI. Organele administrative, polițienești și jandarmerie, sunt obligate să execute dispozițiile prezentei ordonanțe și să dea tot concursul ce se va cere din partea reprezentantului legal a Societății Compozitorilor Români.

Prefect Șeful Serviciului
Dr. Petre Popovici S. Borlan

Societatea Compozitorilor Români
Reprezentant **P. Vanga**
Agenția Centrală, Oradea
Str. Sztarovesky Nr. 5.

Agenții: Beiuș: D-I C. Lăzărescu, Pața Dr. Ciordaș
No. 11.

„ Salonta: D-I N. Codoban, Str. Regele Carol
II. No. 4.

„ Săcueni: D-I G. Silaghi, Pretura Săcueni.

REDAȚIONALE

Manuscrisele primite la redacție și cari nu îndeplinesc condițiile de a fi publicate, nu se înapoază ci se distrug de redactorul respectiv.

Comitetul de redacție își mai rezervă dreptul, ca la manuscrisele *publicabile* să facă modificările și corecturile ce va găsi cu cale, pentru desăvârșirea lor, fără ca autorul respectiv, pentru aceasta, să-și formuleze pretențiuni.

Atențiune! Toți aceia ce simt în sufletul lor îndemnul talentului de a scri versuri, proză, etc., și cari încă nu au avut posibilitatea, sau nu au avut curajul, să dea publicității operele respective, sunt rugați a se grupa cu încredere în jurul revistei „Flori de Crâng”, căci în acest scop, vor prim cu multă bunăvoință, tot concursul.

Aceasta e deviza noastră.

Aviz important. Toți acei care doresc anumite lămuriri în legătură cu revista „Flori de Crâng”, sunt rugați a anexa la scrisoare, o carte postală pentru răspuns; deoarece din principiu nu înființăm, în revistă, rubrica „Poșta Redacției”.

